Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана
1977 он. Октябриин
СУББОТО
228(14645).
Сэн 2 мүнгэн

ТООСООТО ҺУНГАЛТЫН СУГЛААНУУД

Республикымнай комсомолой эхин организацинуудта соото һунгалтын суглаанууд боложо эхилбэ. Сентябрь ктябрь һарануудта комсомолой бүлэгүүдтэ, цехэй, гадын, факультедэй болон бусад эхин организаци- удта, мүн тэрэшэлэн райкомой эрхэтэй организаци- удта тоосоон болон һунгалта боложо дүүрэхэ зэргэтэй. нь ноябрь, декабрь, ерэхэ жэлэй январь һарануудта дской, районно болон областной комсомолой органи- нуудай конференци зарлагдахаар хараалагданхай. Комсомолой организациин ажабайдалда тоосоото һун- тын суглаан хадаа ехэ шухала зүйлынь болоно. Эндэ соото үедэ хэгдэһэн хүдэлмэри согсологдоно, коллек- эй ажабайдалда али зэргээр хабаадалсаһанаа, залуу- удые хүмүүжүүлхын тула ямар хүдэлмэри ябуулһа- шэнжэлэн үзэхэ, тэдэ бүгэдэндэ сэгнэлтэ үгэхэ ёһо- болоно.

КПСС-эй XXV съездын, КПСС-эй ЦК-гай октябриин 76 он), майн (1977 он) Пленумүүдэй хараалһан зо- онуудые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нү- Л. И. Брежневэй үгэнүүд соо тэмдэглэгдэһэн олол болон заабаринуудые, тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй II съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар ком- олой комитедүүдэй ябуулһан хүдэлмэриие гүнзэгы- шэнжэлхэ асуудалда тоосоото һунгалтын суглаанууд, ференцинүүд анхаралаа онсо хандуулха ушартай. этээ хамта Агууехэ Октябриин социалис револю- 60 жэлэй ойе комсомолшуудай ажалай ямар зэр- бэлэгтэйгээр угтажа байһыень хаража үзэхэ шухала. Тоосоото үедэ комсомолой документнүүдые һэлгэлгэ рээ һэн. Эмхидхэлэй ба политическэ эдэ хэмжээ ябуул- удта бэлдэхэ, тэдэниие үнгэргэхэ хэрэг хадаа ком- олой организацинуудай хүдэлмэриие саашадань улам ижүүлхэ ябадалда ехээр нүлөөлһэн байна. Союз до- й хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эли бодо һайжараа. ор бүтээлтын, авиационно заводуудай, Шулуутайн ромхозой, Бага-Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн, тын, «Шергинский» совхозуудай, Бэшүүрэй айма- Калининай нэрэмжэтэ, Зэдын Ленинэй нэрэмжэтэ озуудай, мүн бусад олон комсомолой организацинууд ктивүүдэй арбадахи табан жэлэй даабари дүүргэхэ тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, шэнэ шэнэ алнүүдые мүндэлүүлнэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ, хү- ориин шанар дээшэлүүлхэ, научно-техническэ дэб- э нэбтэрүүлхэ, хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа горитой- оруулна. Комсомолшууд болон залуушуулые үзэл алай-политическэ талаар, ажалда шуналтайгаар, гүн ан сэдьхэлтэйгээр хүмүүжүүлхэ талаар мүн лэ бага хүдэлмэри ябуулжа байдаг шуу.

ССР-эй шэнэ Конституциин проектые, КПСС-эй ЦК- майн (1977 он) Пленум дээрэ партиин ЦК-гай Ге- льна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй Совет ороной Конституциин проект тухай хэһэн элидхэлые гүн- ээр шудалха, хүн зондо тайлбарилан ойлгуулха алда тоосоото һунгалтын суглаанууд анхаралаа онсо уулха ёһотой байһаниинь эли.

Тоосоото һунгалтын суглаануудта бэлдэхэ, тэдэниие гэхэ хүдэлмэри хадаа комсомолшууд болон залуу- ай ажалай, нийтэ-политическэ эдэбхиие саашадань хүгжөөхэ, комсомолой бүхы хүдэлмэриин аша үрые лүүлхэ хэрэгтэ гүнзэгыгөөр нүлөөлхэ зэргэтэй.

Тоосоото һунгалтын суглаан болон конференциин ша- хадаа түбхын түрүүндэ тоосоото элидхэлэй шэнжэл- айтайгаар, гүнзэгы удхатайгаар бэлдэгдэһэнһээ дул- ха байна. Комсомолой организацинуудай ажал ябуул- шэнжэлхэдээ үзэл сурталай-политическэ талаараа ужангяар, ажалда дуратайгаар, һайн абари зантай- залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ асуудалнууд хадаа ондоо нягта холбоотойгоор зүбшэгдэхэ зэргэтэй бшуу. үбүүд болон басагадые ажалдаа, дааһан алибаа хэ- э үнэн сэхээр, гүн сэдьхэлһээ хандадаг байхаар хү- үүлхэ хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха зорил- удые суглаан болон конференцинүүд тодорхойгоор алха болоно. Арбадахи табан жэлэй түсэбые амжал- йгаар дүүргэхэ, промышленна болон хүдөө ажахын дбэриин ашаг үрые, продукциин шанар дээшэлүүлхэ, й эд болон материалнуудые арьбаар ашаглаха, на- -техническэ дэбжэлтые хурдадхаха, ехэ тэмсэлдэ ушуулые зоримгойгоор элсүүлхэ гээшэ шухалын шу- хэрэг мүн. «Ашаг үрэ, шанар дээшэлүүлгын табан э — залуушуулай эдэбхи эрмэлзэл ба оюун бэлиг улха» гэһэн патриотическа хүдэлөөндэ комсомол- болон залуушуулые саашадаа бүри үргэнөөр хабаа- ха хэмжээнүүд хараалагдаха байна. «Комсомолой екторэй» штаб болон постнуудай ажал ябуулга үр- р харагдаха, зүбшэгдэхэ ёһотой байһаниинь мэдээжэ. уу үетэниие марксизм-ленинизмын гүн үзэл бодол- ор, буржуазна үзэл сурталые эрид шууд буруушаа- р. Коммунис партиин, Ленинскэ комсомолой бай- һан совет патриотизмын гүн ёһо заншалаар хүмүү- хэ гээшэ комсомолой организацинуудай гол шухала ло мүн болоно. Энээнһээ уламжалан, залуушуулай ическэ, юрэнхы эрдэмэй, экономическа һуралсалай е үеын байдал үргэнөөр зүбшэгдэхэ. «КПСС-эй XXV дын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө!» гэһэн далаар ленинскэ шалгалта барилга, партиин XXV дын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар хүдэлмэри- дэнэй хабаадалга мүн лэ алишье талаһаа шэнжэлэг- ёһотой бшуу.

оосоо ба һунгалта үнгэргэлгэ болбол хүдэлмэришэн , таряашадай үнэн сэхэ халаас, залуу мэргэжэлтэ- бэлдэхэ, һурагшад, студентнэрэй эрдэм мэдэсые бү- гүнзэгырүүлхэ, залуу хүн бүхэниие ажал хүндэлдэ- эрдэм наукада дуратайгаар, ерэхэ сагай мэргэжэ- үсөөр шэлэжэ шададаг байхаар хүмүүжүүлхэ хэ- аша туһаар ехэ нүлөө үзүүлхэ байха. Һургуули- та, техническэ мэргэжэл шудалха училищинуудта дэг туһаламжые һайжаруулха асуудал горитой һуу- лхэ ёһотой. Пионернүүдэй эмхинүүдэй хүдэлмэриие эрилхэ хэрэг нарижуулан һайжаруулха хэмжээ- тодорхойлогдохо ёһотой гээд эндэ онсолон зааха гарана.

омсомолой эхин организацинуудай дайшалхы шада- е улам дээшэлүүлхэ, тэдэнэй залуушуулда үзүүлдэг е үргэдхэхэ, комсомолшуудай журам болон эмхид- е бүри бэхижүүлхэ, нийтын эдэбхиие хүгжөөхэ алнууд суглаан болон конференцинүүд дээрэ тодо оор шиидхэгдэхэ байһандань этигэгдэнэ. Тиихэтээ а комсомолой комитедүүдэй хүдэлмэриин арга дүр- . түхэл маягай ямар байдалтай байһанда анхара- хандуулха, тэдэниие саашадаа бүри нарижуулан һай- улха хэмжээнүүдые элирхэйлхэ ёһотой болгогдоно. өө нэгэ шухала асуудал хадаа комсомолой комите- е һунгалга болоно. Комсомолой организаци бүхэ- саашанхи ажал ябуулгын хэмжээн түбхын түрүүндэ эрилэгшын бэлиг шадабариһаа дулдыдаха байна. эһээ комсомолой һунгагдамал органуудта эдэбхи- комсомолшуудай, залуу коммунистнуудай дэбжүүлэг- байһандань найдагдана.

оосоото һунгалтын суглаан, конференциин бэлэдхэлдэ а организацинууд, ВЛКСМ-эй райкомууд анха- онсо хандуулжа, эмхидхэлэй болон политическэ шанартай энэ хэмжээ ябуулгые һайнаар үнгэргэ- олдохо уялгатай. Энэ хүдэлмэри хадаа КПСС-эй съездын хараалһан зорилгонуудые, арбадахи табан й түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ, Агууехэ Ок- риин 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха тэм- республикын комсомолшууд болон залуушуулые лэ үг зорилготойгоор үнгэргэгдэхэ байһаниинь й.

НҮХЭР В. В. ЩЕРБИЦКИДЭ ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАБА

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Щербицкидэ Ленинэй орден, Социалис Ажалай Геройн «Хадуур ба Балта» гэжэ хоёрдохи алтан медаль сентябриин 29-дэ Кремль дотор барюулагдаба.

Нүхэр В. В. Щербицкий хүдөө ажахые хүгжөөлгын талаар партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ республикын коммунистнууд болон бүхы ажалшадые элсүүлхын, 1977 ондо орооһо таряанай үндэр баян ургаса хангахын тула эмхидхэлэй ба политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулһанай түлөө, хараалагдаһан түсэбһөө, абаһан социалис уялгануудһаа һураггүй ехэ орооһо таряа гүрэндэ худалдаха арга боломжо хангаһанай түлөө имэ үндэр дээдэ шагналда хүртөө.

Энэ шагналые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев барюулба.

Шагнал барюулгын үедэ нүхэд Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов, К. В. Русаков, тэрэшэлэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. Ф. Ватченко, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь М. П. Георгадзе гэгшэд зал дотор һуугаа.

Нүхэр Л. И. Брежнев шагнал барюулхадаа үгэ хэлэбэ.

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ Владимир Васильевич!

Танда мүнөөдэр Ленинэй орден, Социалис Ажалай Геройн хоёрдохи алтан медаль барюулха ехэ зол намда тудаба. Совет Украинын социалис таряалангай хүдэлмэрилэгшэдэй ба бүхы ажалшадай, Украинын гурбан миллион шахуу коммунистнуудтай отрядай хамтын оролдолго хүсэлэлгын гайхамшаг дүнгүүдые хангаха хэрэгтэ Танай оруулһан ехэ хубита имэ үндэр дээдэ шагналаар тэмдэглэгдээ.

Украинын ажалшад Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойе угтуулан Эхэ орондоо һайн бэлэг барюулба. Орооһото ба бусад ургамалнуудай баян ургаса хангагдажа, хуряагдаад байна. Республикадань эгээн ехэ хэмжээтэй — миллиард үлүүтэй пүүд орооһо таряан гүрэндэ худалдагдаа.

Имэ үрэ дүн — олон миллион хүнүүдэй ажалай аша үрэ болоно гээд бидэнэр бултадаа мэдэнэбди. Шагнагдаһантаяа дашарамдуулан, энэ ушарые тон зүбөөр тусхайлан тэмдэглэһэн байнат.

Гэхэ зуура энэ хэрэгтэ манай Партиин, тэрэ тоодо Танай толгойлдог Украинын Компартиин ЦК-гай хүтэлбэрилхы, эмхидхэхы, зориг бадаруулхы ябуулгын угаа ехэ, эдэбхитэй үүргэ дүүрһэниинь элитэ.

Совет Украиные хүгжөөхэ ба һалбаруулха хэрэгтэ али тухай ехэ эршэ хүсэ ба дура зориг, большевик ёһоной абьяас эрмэлзэл гаргаһыетнай бидэнэр бүгэдөөрэн һайн мэдэнэбди, харин би, магад, бусад олон нүхэдһөө ехээр мэдэхэ байнаб.

Заводто Танай ажалладаг байһые һайн һананаб, тиихэдэ бишье тэндэ хүдэлмэрилдэг байгааб. Тэрэнэй һүүлээр Та партийна ба совет хүтэлбэрилэгшын ехэ, алдарта замаар ябажа ерээт гэжэ хэлэхэ байнаб. Та партийна ба соведэй хүдэлмэриин харюусалгатай элдэб участогуудые даажа, парти болон правительствын даалгабаринуудые нэрэтэй солотойгоор дүүргэдэг байгаат. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүд Танда тон ехэ хатуужал олгоһон байха, республика дотороо, мүн удаа тээнь КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо ороод байхадаа — шалгаран жагсалгын шанга шалгалта гараһан байнат.

КПСС-эй политикын ленинскэ гол ёһонуудые шууд батаар, залан сэхээр бэелүүлгэ, бодото ажабайдалтай нягта холбоо барисаан, ажалшадай һанал бодол ба хүсэл эрмэлзэлнүүдые һайнаар мэдэдэг ябадал — манай партиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй амжалтатайгаар ажаллаха лаб найдабари болоно. Энэ хадаа, Владимир Васильевич, Танай ажал хэрэгтээ амжалтануудые туйлаха, мүнөөдэр барюулагдагша шагналаар тэмдэглэгдэһэнэй эшэ нүхэсэл болоно гээд ойлгоноб. Имэ шагналда хүртэхэ ёһоороол хүртөөт.

Энэ шагналые мүнөөдэр Танда барюулжа байхадаа, Украинын газар дайда дээрэ коммунизм байгуулгын алдарта һайхан хэрэгтэ зохёон байгуулхы ажалай илалтануудые саашадаа туйлахыетнай Танда, мүн Украинын бүхы коммунистнуудта, бүхы ажалшадта хүсэнэб.

Ленинскэ партиин эрхим хүбүүн, манай һайн нүхэр, хүндэтэ Владимир Васильевич, Танда элүүр энхэ, согтой зоригтой ябахыетнай, манай агууехэ Эхэ ороной аша туһада саашадаа эдэбхитэйгээр ажаллахыетнай хүсэнэб!

Нүхэр В. В. Щербицкий харюугай үгэ хэлэбэ.

В. В. ЩЕРБИЦКИИН хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ Леонид Ильич!

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Орооһо таряа ургуулан абаха ба бэлэдхэхэ хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтануудые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Леонид Ильич Брежневэй үнэн зүрхэнэй, халуун амаршалга дотороо үндэрөөр сэгнэһыень Украинын ажалшад ехэ баяртай, омогорхолтойгоор, урма зоригжолтойгоор угтаа.

Ойн баярай мүнөө жэлдэ Украина дотор орооһо таряанай эгээн ехэ ургасын абтаһан, эгээн ехэ — 1 миллиард 112 миллион пүүд таряанай гүрэндэ мүнөөдэр тушаагдаад байһан ушар бидэнэр бүгэдые баясуулна.

КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 оной) Пленумэй заабарие сэхэ шууд бэелүүлһэнэй ашаар ажалай имэ амжалтануудай туйлагдаха аргатай болоһыень бидэнэр бултадаа һайн мэдэнэбди. Энэ хараа бодол тодорхойлхо ба бэелүүлхэ хэрэгтэ Танай, Леонид Ильич, аша габьяа тон ехэ.

Леонид Ильич, Танай хүтэлбэри доро партиин Центральна Комитедэй сэхэ шууд, батаар баримталан бэелүүлдэг ленинскэ дотоодын ба гадаадын политикын ашаар экономикоёо, эрдэм болон соёлоо хүгжөөхэ, арад зоной байдал улам һайжаруулха хэрэгтэхи эдэ бүхы амжалтанууд туйлагдаа. Энээн тухайда хүн зон хаа хаанагүй хэлсэнэ. Энэ хадаа үнэн ушар болоно.

КПСС-эй Центральна Комитедэй зүгһөө, Советскэ правительствын зүгһөө Украинада, мүн бусад республиканuудта тиигэжэ үдэр бүриин туһаламжын үзүүлэгдэдэггүй һаа, анхаралай хандуулагдаагүй һаань, имэ амжалтанууд туйлагдажа шадагдахагүй байгаа.

Манай агууехэ социалис Эхэ ороной бүхы арадуудай бата нягта харилсаа холбооной, аха дүүгэй туһаламжын ашаар имэ амжалтанууд туйлагдаа. Орооһо таряа сэхээр ургуулан абаха ба бэлэдхэхэ хэрэгүүдтэй холбоотой зорилгонуудые шиидхэхэдэмнай бүхы республиканууд манда туһалаа. Эдэ амжалтанууд — манай республикын ажалшадай шэн зоригто, оролдосото габшагай, эдэбхи үүсхэлтэ ажалай үрэ дүн болоно.

Республикын туйлалтануудта минии оруулһан хубитые имагта үндэрөөр сэгнэһэн тушаа нигэжэ хэлэхые хүсэхэ байнаб: Энэ хадаа Украинын Компартиин Центральна Комитедэй, республикын партийна организациин бүхы коммунистнуудай асари ехэ хүдэлмэриие тон үндэрөөр сэгнэһэн, Совет Украинын таряашадай, тэрэшэлэн манда туһалһан бүхы хүнүүдэй шэн зоригто ажалые үндэрөөр сэгнэһэн ябадал болоно гэжэ яһала ойлгоноб.

Украинада үзүүлэгдэдэг туһаламжын түлөө, манай Совет гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ бидэнэй оруулһан хубитые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө хүндэтэ Леонид Ильич, Танда, бүхы нүхэдтэ гүн ехэ баяр, үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхые хүсэнэб.

Намда һаяхан Танай барюулһан үндэр дээдэ шагнал хадаа манай республикын урдахи бүхы зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгын түлөө бүри ехэ харюусалга намда даалгана. Бидэнэр туйлаһан үрэ дүнгүүдээ батадхахаһаа гадна, мүн улам арьбадхаха ёһотойбди. Тиихын тула шухала экономическа арга боломжо манда бии, манай арад зон тон ажалша бүхэриг юм. Гол шухала зүйл юу болоноб гэхэдэ, бүри ехэ юумэ хэхые, бүри түргэнөөр бүтээхые, эрхим һайнаар ажаллахые үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Минии ажабайдалай зам тухай Танай, хүндэтэ Леонид Ильич, мүнөө хэлэһэнтнай олон юумэндэ намайе уялгална. Минии эдэбхитэ ажал хэрэгэй бүхы жэлнүүд бултадаа шахуу Танай хүтэлбэри доро үнгэрһэндэнь би хододоо омогорходог байгааб, омогорхоноб. Ганса намдашье бэшэ, мүн хэдэн зуугаад мянган коммунистнуудта, бүхы партида Та манай Ленинскэ партиин хэрэгтэ заха хизааргүй үнэн байлгын эрхим жэшээ, эдэбхи үүсхэлэй, барагдашагүй эршэ зоригой, хүнүүдтэ хандалгын жэшээ, хүдэлмэридөө ленинскэ онол арга хэрэглэлгын жэшээ хододоо харуулдаг байгаат, харуулхаар байнат.

Манай Коммунис партиин хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа хододоо зорюулдаг байхаб гэжэ, манай агууехэ совет арадта хододоо үнэн сэхээр алба хэхэб гэжэ, Танай үндэр дээдэ этигэл найдабарие харюулхын тула шухала бүхы юумэ арга хаба соогоо хэхэб гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнуудые, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумые, СССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Таниие, хүндэтэ Леонид Ильич, найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Хүндэтэ нүхэдүүд, таанадта үшөө дахин үнэн зүрхэнэй ехэ баяр хүргэнэб.

• • •

Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд Эхэ ороной үндэр дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, нүхэр В. В. Щербицкиие үнэн зүрхэнһөө, халуунаар амаршалаад, элүүр энхэ ябахыень, Коммунис партиин, совет арадай аша туһада зорюулдаг үрэ түгэс ажал ябуулгадаа шэнэ ехэ амжалтануудые туйлахыень тэрээндэ хүсэбэ.

(ТАСС).

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой олонхи хүдэлмэришэд эрхим шанартай продукци ехээр гаргажа, Агуу Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулан абаһан уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Тус заводой үнинэй хүдэлмэришэн Клавдия Семеновна Боковикова оролдосотой бэрхээр хүдэлжэ, хододоо һайн шанартай продукци гаргана. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэнхэй. Халаанайнгаа даабари 40—50 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг юм. Бүхы продукцияа өөрын тамгатайгаар гаргадаг. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабари болзорһоонь урид бүри июлиин 1-дэ дүүргээд, 1978 оной түсэбөөр продукци гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хүдэлмэришэн К. С. Боковикова.

А. УТЕНКОВОЙ фото.

ҺҮҮЛШЫН ГЕКТАРНУУД

Ярууна. (Телефоноор абтаба).

Эдэ үдэрнүүдтэ манай колхозой таряалан дээрэ орооһото ургамалнуудые хуряаха хүдэлмэри дүүрэхэ ойртожо байна. Энэ жэлдэ нишэ ехэ һан боложо, ногооной болон таряанай ургаса муу байна. Тиимэһээ ургуулһан ургасаяа гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха гээшэ механизаторнуудаймнай тон шухала зорилго болоно.

Энээнээ манай комбайнернууд яһала һайнаар дүүргэжэ байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ жэлэй таряанай богонеор ургаһан дээрэһээ тэдэнэр саг болзор соонь комбайнуудаа доогуур сабшахаар болгожо түхеэрөөд, таряанай колос бүхэниие дууһан суглуулжа сохино. Бэрхэ комбайнернууд А. Тарнуев, В. Лисичников, П. Ружанский гэгшэд бүтээсэ схэтэйгээр ажаллажа, нүхэдтөө жэшээ харуулна. Мүнөө эдэнэрнай һүүлшынгээ гектарнуудай шэниисэ сохижо байна.

Тиихэдэ колхозой ток дээрэхи хүдэлмэри түлэг дундаа. Һүүлшын мэдээгээр ерэхэ жэлэй ургасада гэжэ 500 центнер горохой, 1 мянган центнер шэниисын һайн шанартай үрэһэн сэбэрлэгдэн хадагалагдаа.

Мүн лэ ерэхэ жэлэй баян ургасын үндэһэн болохо намарай паар хахалха хүдэлмэри эршэтэйгээр ябуулагдана. Дүй дүршэлтэй тракториснууд Ж.-Ц. Дашиев, Г. Цыдыпов гэгшэд газар хахалха үдэрэйнгөө даабари хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Б.-Н. ЖАМБАЛОВ,
«Дружба» колхозой түрүүлэгшэ.

* *

ДААБАРЯА ҮЛҮҮЛЭЭ

* *

ХУРАМХААН. Аргатын совхозой үнинэй луговод Буха Очирович Цогтоевой хүтэлбэрилдэг үбһэшэдэй звенодо Эликшэнэй сабшалан даалгагдаһан юм. Хабарһаа нааша һайнаар уһалжа, үтэгжүүлһэн энэ нүхэрнай байгша ондо үбһэ ногооной яһала баян ургаса ургуулаа. Тиин энэ хэшэгыень сүм хуряажа абахын тула звеногой гэшүүд һая болотор оролдосотойгоор ажаллаһан байна. Эдэ үдэрнүүдтэ Буха Цогтоевой звеногой хуряаһан үбһэ хэмжэжэ, тушаажа абахадань, 4659 центнер боложо, хараалагдаһан түсэбһөө 159 центнерээр үлүүлэгдэһэн байба.

МАНАЙ КОРР.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседани

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседани сентябриин 30-да Кремльдэ болобо. СССР-эй Конституциин проектые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгын дүнгүүд ба тиихэдэ ороһон дурадхалнууд тухай Конституционно комиссиин Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй мэдээсэл эндэ харагдаа.

Нүхэр Л. И. Брежнев бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгын юрэнхы дүнгүүдые, СССР-эй Үндэһэн Хуулиин проектдэ оруулха гэжэ Конституционно комиссиин һанамжалан дурадхаһан тододхолгонууд ба нэмэлтэнүүдые шэнжэлэн тайлбарилба. Проектые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэ гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглэлээ, ажалшадай ажаглалтануудые хараада абалга Конституциин проектые улам һайн, тэрэнэй олон найруулгануудые тодо һонор болгохо, удхыень баян болгохо арга олгоһон байна. Тододхогдоһон ба нэмэлтэ оруулагдаһан проектые СССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табижа болохо байна гээд Конституционно комисси тоолоно.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо П. Я. Страусманис, Президиумэй гэшүүд Н. А. Новосёлова, В. И. Конотоп заседани дээрэ үгэнүүдые хэлээ.

Ороной Үндэһэн Хуулиин проектые зүбшэн хэлсэлгын үедэ Советскэ Союзай эрхэтэдэй ехэ эдэбхи гаргаһые, зүбшэн хэлсэлгын бүтэмжэтэй һайнаар, тодорхойгоор үнгэрһые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум сэдьхэлээ ханан тэмдэглэбэ. Ажалшадай коллективүүдһээ, нийтын эмхинүүдһээ, тус тус эрхэтэдһээ ороһон бүхы ажаглалтануудые согсолхын, хаража үзэхын тула Конституционно комисси ехэ хүдэлмэри хээ гэжэ Президиум тогтоол дотороо зааба.

Бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгын үедэ ороһон дурадхалнуудые хараада абаһан тододхолго ба нэмэлтэтэйгээр Конституционно комиссиин зууршалһан, Совет Социалис Республиканuудай Союзай Конституциин (Үндэһэн Хуулиин) проектые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум һайшаагаа.

Энэ проект СССР-эй юһэдэхи зарлалай Верховно Соведэй ээлжээтэбэшэ долоодохи сессиин үзэмжэдэ табигдана.

Гэхэтэй хамта СССР-эй Верховно Соведэй удаадахи сессиие үнгэргэлгэтэй, тэрээн дээрэ харагдаха документнүүдэй проектнүүдтэй холбоотой бусад асуудалнууд Президиумэй заседани дээрэ шиидхэгдээ.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ Р. БАРРТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев Франциин премьер-министр, экономикын ба финансын министр Раймон Барртай сентябриин 29-дэ Кремль соо уулзаба.

Совет-француз харилсаанай гол шухала асуудалнууд, уласхоорондын байдал һайжаруулха шухалын шухала асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Энэ жэлэй июнь һарада Рамбуйедэ болоһон совет-француз хөөрэлдөөнүүдэй һүүлээр гар табигдаһан документнүүдэй үндэһөөр хоорондохи харилсаа холбоогоо бэхижүүлхын тула Советскэ Союзай ба Франциин хараа бодолой тудалдажа байһаниинь дахин баталагдаа. Хоёр ороной хоорондын али алиндань ашатай туһатай экономическа, эрдэм, техникын холбооe саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые шиидхэхэ талаар совет-француз саг үргэлжэ хүдэлдэг хамтын комиссиин Москвада боложо байһан сессиин хүдэлмэреэр сэдьхэлээ ханажа байһанаа хоёр тала мэдүүлбэ.

Уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ үедөө уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулан гүнзэгырүүлхэ, ядерна дайнай аюул сараха хэрэгтэ Советскэ Союзай ба Франциин анхарал хандуулдаг байһаниинь үшөө дахин лаблагдан баталагдаа. Ядерна буу зэбсэгүүдые тараахагүй гэһэн ёһо гуримые бэхижүүлхэ, имэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй тараагдалгын ургажа байгаа аюулһаа хүн түрэлтэниие зайсуулха зорилгонууд шухала удха шанартай байна гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Бүхы совет арадай зүгһөө халуунаар һайшаагдан угтагдаһан СССР-эй шэнэ Конституциин проект дотор Совет гүрэнэй залан сэхээр бэелүүлдэг эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи хани барисаанай политикын гол ёһонуудай саашадань хүгжөөгдэжэ байһаниинь тодорхойлогдоо гээд хөөрэлдөөнэй үедэ Л. И. Брежнев Р. Баррай анхарал хандуулаа.

СССР-эй шэнэ Конституциин баталагдан абтахаяа байһантайнь дашарамдуулан, Р. Барр Франциин Президентын ба Франциин правительствын үмэнэһөө совет арадта, Л. И. Брежневтэ һайниие хүргэбэ.

Хөөрэлдөөн бүтэмжэтэй һайн хани барисаанай оршон байдалда үнгэрөө.

Франциин талаһаа — Франциһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Брюне де Лесс, премьер-министрэй советник Жан-Клод Пэй хөөрэлдөөндэ хабаадалсаһан байна.

(ТАСС).

ТАСС-ай мэдээсэл «САЛЮТ-6» НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

Замбуулинай дайда шэнжэлхэ программатай зохилдуулан, «Салют-6» гэжэ замбуулинай научна станци 1977 оной сентябриин 29-дэ Советскэ Союзһаа табигдаба.

«Салют-6» гэжэ станци имэ параметрнүүдтэйгээр Газар шадарай замда гаргагдаа:

— Газарай нюрууһаа эгээл саада захань (апогей) — 275 километр;

— Газарай нюрууһаа эгээл наада захань (перигей) — 219 километр;

— 89,1 минута соо тойрон дабшана;

— Замайнь һөөлжүү — 51,6 градус.

Эрдэм, техникын шэнжэлгэнүүдые, туршалгануудые хэхэ, мүн замбуулинай станцинуудай хэрэгсэлнүүдые, түхеэрэлгэнүүдые, аппаратурые тааруулан табиха гээшэ «Салют-6» гэжэ станциие ниидхүүлгын гол зорилго.

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ һуралсал

СААШАНХИ ЗОРИЛГОНУУДНАЙ БҮРИ ЕХЭ

Үнгэрэгшэ 1976-1977 онуудай марксистско-ленинскэ һуралсалай жэлдэ КПСС-эй XXV съездын материалнууд гүнзэгыгөөр шудалагдаһан байгаа. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, партиин теори болон политикын шухала асуудалнуудые шудалалга хадаа бүхы коммунистнуудай, партийна бэшэ эдэбхитэдэй ехэ анхарал татаһан байна.

Теоретическэ семинар, политическэ һургуулинуудай шагнагшад хөөрэлдөөнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тиимэһээ партийна пропагандын хүгжэлтэ шэнэ шатада ороо гэхэ үндэһэ һуури бии болобо. Тэрэнэй онсо илгаань юуб гэбэл, теори шудалалга мүнөөнэй шухала асуудалнуудтай, КПСС-эй политикатай нягта холбоотойгоор эмхидхэгдэнэ, ажалшад экономическа һуралсалда ехэ анхаралтайгаар хандана.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые, программаар хараалагдаһан материалнуудые шагнагшадай олонхинь һайнаар ойлгоо, тэдэнэр партиин дотоодын ба гадаадын политикын асуудалнуудые урданайхиһаа гүнзэгыгөөр шудалаа гэжэ һуралсалай жэлэй дүнгүүд элирхэйлнэ. Тэдэнэй һуралсалайнгаа үедэ ойлгоһон мэдэсэнь ажалшадай ниитын эдэбхиие бүри бадаруулна, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ажалай шанар һайжаруулха хэрэгтэнь нүлөөлнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ политическэ ба экономическа һуралсал хадаа коммунистнуудай болон бүхы ажалшадай анхарал ехээр татадаг болонхой. Политическэ һуралсалай эхин, дунда ба дээдэ шатануудай хоорондо хубилалтанууд болоно. Сагай үнгэрхэ бүри эхин шатын һургуулинуудай ба тэндэ һуралсагшадай тоо үсөөржэ, дунда болон дээдэ шатын һургуулинууд олошорно. Энээниие хараадаа абажа, коммунистнуудай өөһэдөө эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлхэ асуудалда партийна организацинууд ехэ анхарал хандуулдаг болоо. Тиимэһээ үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ теоретическэ ба научно-практическа олон конференцинүүд, семинарнууд, хөөрэлдөөнүүд үнгэрэгдөө, олон шагнагшад рефератуудые бэшэжэ, пропагандистын даабаряар хэшээлнүүдые үнгэргэһэн байна.

«Белоруссиин партийна организацида суртал бодол нэбтэрүүлэгдэдэг кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые бэелүүлэн, партийна комитедүүд пропагандистнуудые хүмүүжүүлхэ ажалаа нарижуулан һайжаруулжа, тэдэнэй теоретическэ бэлдэлгэ улам дээшэлнэ. Марксистско-ленинскэ һуралсал эмхидхэн ударидадаг бүхы пропагандистнуудай 85 процентнь дээдэ эрдэмтэй элдэб янзын мэргэжэлтэд.

Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй туршада 1500 шахуу пропагандист республиканска курсануудта, политическэ гэгээрэлэй байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн семинарнуудта һураһан байна. КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой, партиин райкомуудай дэргэдэхи пропагандистнуудай саг үргэлжын семинарнуудай хүдэлмэри һайжаруулагдаа. Пропагандистнуудай хүдэлмэри партийна шухала даабари гэжэ парторганизацинууд сэгнэдэг болоо, тэдэнэй хүнгэн бэшэ хүдэлмэри урданайхиһаа һайнаар урмашуулагдана, ажалдань ехэ туһаламжа үзүүлэгдэнэ.

«Пропагандист — табан жэлдэ» гэһэн хүдэлөөндэ республикын 2.000 пропагандист хабаадана. Тэдэнэр өөһэдын зохёохы түсэбөөр хүдэлжэ, шагнагшадай һуралсалда һайнаар туһална, мүн тэдэнэй ажалаа эмхидхэхэ хэрэгтэ нүлөөлнэ. Партийна олон комитедүүд, эхин организацинууд марксистско-ленинскэ һуралсалда, бүхы пропагандын хүдэлмэридэ саг үргэлжын анхарал табижа, һайнаар хүтэлбэрилнэ. Политическэ һуралсал һайжаруулха, пропагандистнуудай ажал эмхидхэхэ тухай асуудалнууд партийна комитедүүдэй пленум ба бюрогой заседанинууд дээрэ саг үргэлжэ табигдана.

Гэбэшье коммунистнууд ба комсомолшуудай политическэ, ажалшадай экономическа һуралсалда дутагдалнууд үшөө дайралдаһаар. Зарим партийна комитедүүд, эхин организацинууд политическэ һуралсалай шанар һайжаруулха талаар зохихо хэмжээнүүдые абаагүй байгаа. Зарим һургуулинуудта, семинарнуудта политическэ һуралсал хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ, бодото байдалтай нягта холбоогүйгөөр үнгэргэгдэнэ, шагнагшадай эрдэм мэдэсые дээшэлүүлгэдэ бирагүйгөөр нүлөөлнэ. Пропагандистнуудые зүбөөр шэлэн табиха асуудалда партийна зарим комитедүүд бага анхарал хандуулдаг зандаа. Улаан-Үдын Октябрьска райондо, Сэлэнгын ба Бэшүүрэй аймагуудта дээдэ һургуулигүй олон пропагандист хүдэлнэ. Комсомолшуудай политическэ һуралсал хүтэлбэрилхэ хүдэлмэридэ үсөөн коммунистнууд томилогдоно. Ажахын, профсоюзай зарим органууд ажалшадай экономическа һуралсалые һулаар эмхидхэнэ, зарим семинар ба һургуулинуудта, техническэ, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд огто үгы байдаг.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, партийна һуралсалай зорилгонууд тухай» КПСС-эй Центральна Комитет тогтоол баталан абанхай. Марксистско-ленинскэ һуралсалда бии болоһон дүй дүршэл тус тогтоол соо согсологдожо, КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудтай зохилдуулан, коммунистнууд ба партийна бэшэ эдэбхитэдэй һуралсалые саашадань бүри һайжаруулха хэмжээнүүд хараалагдаа.

Эхилээд байһан һуралсалай жэлдэ марксизм-ленинизмын интернациональна үг удха, КПСС-эй болон совет гүрэнэй түүхэтэ дүй дүршэл харуулагдаха, ойлгосотой һайнаар тайлбарилагдаха ёһотой. КПСС-эй XXV съездын суртал бодолой — теоретическэ баялигые, съездын һүүлээр партиин Центральна Комитедэй баталан абаһан тогтоолнуудые, СССР-эй шэнэ Конституцие, Агуухэ Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан документ болон материалнуудые коммунист бүхэн, совет хүн бүхэн тодо һайнаар шудалха зэргэтэй.

1977-1978 онуудай һуралсалай жэлэй түрүүшын хэшээл Эхэ оронойнгоо амжалта, туйлалтанууд тухай, үйлэдбэриин коллективүүдэй Октябриин 60 жэлэй ойе ажалай ямар дүнгүүдтэйгээр угтажа байһан тухай хөөрэлдөөгөөр эхилхэ. Шагнагшад тус хэшээл дээрэ һуралсалай түсэбтэй, үзэхэ темэнүүдтэеэ танилсаха, нэмэлтэ ямар литература хэрэглэхэ байһанаа мэдэжэ абаха. СССР-эй Верховно Соведэй болохоёо байгаа сессиин, мүн Октябриин 60 жэлдэ зорюулагдаһан ойн баярай заседаниин материалнууд политическэ болон экономическа бүхы шатануудай семинар ба һургуулинуудта октябрь-декабрь һаранууудай туршада шудалагдаха байна. Тиихэдээ шэнэ Конституциин статьянуудай, Октябриин 60 жэлдэ зорюулагдаһан материалнуудай гол хараа бодолнуудта шагнагшадай анхарал хандуулха шухала. Һурагшадай эдэ материалнуудые һайнаар ойлгохын тулада дурдагдаһан документнүүдээр дурадхал болон методическа талаараа тааруулан зохёогдоһон статьянууд «Политическое самообразование» гэжэ журналда, «Экономическа газетэдэ» толилогдохо юм.

1978 оной январьһаа партийна, комсомолой һуралсалай эхин ба дунда шатын һургуули, кружогуудта, экономическа, коммунис ажалай һургуулинуудта шагнагшадай хүсэл эрмэлзэл хараадаа абан, «Хүгжэлтэ түгэс социализмын Конституци» гэжэ курс үзэжэ эхилхэдэ болоно.

1977-1978 онуудай һуралсалай жэлдэ экономикын эрдэм шудалагшад урданайхидаал нэгэдэхи, хоёрдохи һуралсалай циклэй курсануудаар эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлхэ. Энэ һуралсалай жэлдэ нэгэдэхи циклэй курсада онсо анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, мүнөө үедэ экономикын асуудалнуудые мэдэхэ гээшэ ехэ удха шанартай бшуу. Тиихэдэ тус хоёр циклэй курсануудые үзэжэ дүүргэгшэд «Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба ажалай шанар дээшэлүүлгын түрүү дүй дүршэл» гэжэ шэнэ курс шудалжа эхилхэнь. Тус курс хадаа удха шанарайнгаа талаар хоёрдохи циклэй һуралсалай үргэлжэлэлынь юм.

Шэнэ һуралсалай жэл хадаа коммунистнуудай, комсомолшуудай болон бүхы ажалшадай суртал бодолой хатуужан болбосоролгын, теориин талаар бэлэдхэлэйнь дээшэлэлгын, марксистско-ленинскэ һуралсалай бүхы дээрээ улам саашаа хүгжэлтын жэл болохо ёһотой.

В. ТЮРИНА,

КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангые даагша.

САГАЙ ЭРИЛТЫН ЁҺООР

КПСС-эй XXV съезд үзэл сурталай хүдэлмэриин саашанхи зорилгонуудые хараалһан, тодорхойлһон байна. Хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэри комплексноор эрхилэгдэхэ ёһотой гэжэ съезд дээрэ заагдаа һэн. Тиихэдэ энэ ехэ хүдэлмэриин гол үйлэ хэрэг болбол марксистско-ленинскэ һуралсал мүн.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан партийна һуралсалай зорилгонууд тухай» гэжэ партиин ЦК-гай тогтоолые хүтэлбэри болгон, КПСС-эй Советскэ райком энэ талаар бүхы ажал ябуулгаяа эмхидхэһэн байна. Үнгэрһэн 1976-1977 онуудай марксистско-ленинскэ һуралсалай жэлдэ район дотор КПСС-эй XXV съездын зохёон табиһан партиин теориин болон бодото ажал ябуулгын шухала асуудалнууд шудалагдаа. Тэрэшэлэн «Агуухэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ой тухай» тогтоол, СССР-эй шэнэ Конституциин проект шагнагшадай анхаралда табигдаһан байна.

Үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ партиин райком ажалшадай политическэ болон экономическа һуралсалда саг үргэлжэ анхаралаа табижа байгаа. Жэшээлхэдэ, энэ оной февраль һарада «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан партийна һуралсалай зорилгонууд тухай» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые дүүргэхэ талаар районой партийна организацинуудай ябуулжа байгаа хүдэлмэри тухай» асуудал партиин райкомой пленумэй үзэмжэдэ табигдаһан байна. Тэрэшэлэн марксистско-ленинскэ һуралсалай асуудалнууд КПСС-эй райкомой бюро дээрэ хэдэн дахин хаража үзэгдэһэн. Тиихэдэ «Электромашина» заводой, геологическа управлениин, горпромторгын, һуралсалай зарим эмхинүүдэй, министерствэнүүдэй болон бусад хэдэн зургаануудай партийна организацинууд коммунист ба партийна бэшэ хүнүүдые суртал бодолой талаар хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта анхаржа, дутуу дунданууддаа саг соонь усадхажа байгаа. Эндэ районой партийна нэгэ организациин хүдэлмэри дээрэ тогтохомни.

Судна бүтээлгын заводой партийна бюро кадрнуудые һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтээ ехэ анхаралтайгаар хандадаг. Энэ хүдэлмэринь хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэйнь бодото хэрэгүүдтэ ехэ нүлөө үзүүлнэ. Заводой хүтэлбэрилхы тушаалтад, мэргэжэлтэд коллективэйнгээ ажалые шүүмжэлһэн, сэгнэһэн материалнуудые пропагандистнарта, шагнагшадта ходо хөөрэжэ үгэдэг байгаа. Тиихэдэ предприятиин библиотекэ пропагандист болон һурагшадта туһаламжа болгон, тусхай темэнүүдээр номуудай выставкэ, стендэнүүдые хэдэг байна. Эдэ бүгэдэ үйлэ хэрэгүүд марксистско-ленинскэ һуралсалай хэшээлнүүдэй шанар ба ашаг үрэдэ горитойгоор нүлөөлһэн. Тиимэһээ тус заводой коллективэй В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Москвагай заводойхидой «Эрхим шанарай табан жэлдэ — бата найдабарита ажал» гэһэн үүсхэлые район соогоо түрүүлэн дэмжэһэниинь гайхалгүй. В. М. Кушнарёвой, В. В. Мининэй, Г. М. Лебедевэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд «Табан жэлые — гурбан жэл долоо һара соо» гэһэн үүсхэл гаргаһан юм. Судна бүтээлгын заводой 92 процент хүдэлмэришэд ажалдаа коммунис ёһоор хандаха хүдэлөөндэ хабаадалсана, хүдэлмэришэдэйнь 62 процент «Коммунис ажалай ударник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй. Заводой 90 процент хүдэлмэришэд хубиин табан жэлэй түсэбөөр ажаллана.

Марксистско-ленинскэ һуралсал эмхидхэхэ, ябуулха хэрэгтэ пропагандист ехэ үүргэ дүүргэдэг. Тэрэнэй бэлэдхэл шадабари һуралсалай шанарта сэхэ хабаатай. Ушар иимэһээ партиин райком пропагандистнарта, тэдэнэй һуралсалда саг үргэжэ анхаржа, тэдэнэй хүдэлмэридэ туһалжа байдаг. Районой пропагандистнар ходо хүдэлжэ байдаг семинарнуудта ябадаг., КПСС-эй обкомой марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ һурадаг юм. Тэрэшэлэн пропагандистнар хүдэлмэридэнь хэрэгтэй тоо, баримтануудаар хангагдадаг, методическа конференци, нэмэл хэшээлнүүдтэ, дүй дүршэл халан абалсаха хэрэгтэ хабаадалсадаг. Район доторнай 537 пропагандист тоологдоно. Тэдэнэй 25-ниинь партийна, совет органуудай хүдэлмэрилэгшэд, 100 гараниинь предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, 217-ниинь арадай ажахын мэргэжэлтэд. Пропагандистнарайманай 445-ниинь дээдэ мэргэжэлтэйшүүл, 472-нь партиин гэшүүн. Эдэ нүхэдэйманай дунда бэлэдхэл һайнтай, шадамар бэрхэ, шагнагшадтаа хүндэтэй болоһон пропагандистнар олон. Нёдондо жэлэй дүнгүүдээр КПСС-эй обкомой болон горкомой грамотануудаар 21 пропагандистнарнай шагнагдаа. «Электромашина» заводой теоретическэ семинарай пропагандист А. Х. Мухраевта Буряадай АССР-эй соёл культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо.

Эндэ «Электромашина» заводой нэгэ пропагандистын ажал дээрэ дэлгэрэнгыгээр тогтохомнай. 1974-1975 онуудай һуралсалай жэлһээ техническэ таһагай ахалагша инженер А. А. Романова пропагандистаар ажаллажа эхилһэн намтартай. Анна Афанасьевна эхин шатын политическэ һургуулида 3-дахи жэлээ заана. Нүхэр Романова сүлөө сагайнгаа ехэнхи хубиие хэшээлдэ бэлдэлгэдэ гаргадаг. Тиигэжэ хөөрэхэ темээрээ түсэб табидаг, тоо баримтануудые хабсаргалта болгон суглуулдаг, хэшээлэй хуби бүхэндэ хэды шэнээн сагай гаргагдаха байһые мэдэжэ абадаг, темын гол асуудалнуудай ямар һубарилтатайгаар хөөрэгдэхые тодорхойлдог заншалтай. Пропагандист шагнагшадаа шүүмжэлжэ, бодомжолжо һургаха гэжэ оролдодог. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ заводой продукциин шанар тухай, хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөн тухай хөөрэлдөөнэй үедэ һургуулиин шагнагша бүхэн, А. А. Романовагай хэлэһээр, өөрынгөө хүдэлжэ байһан участогай жэшээ дээрэ эдэ асуудалнуудые хаража үзөө һэн. Тиигэжэ эдэ асуудалнуудаар болоһон хэшээлынь ехэ һонирхолтойгоор, ажабайдалда сэхэ холбоотойгоор үнгэргэгдэһэн юм.

Районой партийна зарим организацинуудта марксистско-ленинскэ һуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэ дутуу дунданүүдшье бии. Тэдэнэй гол түлэбүүдые дурдабал нимэ: хэшээлнүүд ёһын тэдыдэ, тиигээд лэ үнгэргэгдэнэ, теориин асуудалнууд гүнзэгы бэшээр, ажабайдалтай холбоогүйгөөр үзэгдэнэ. Эдэ дутуу дунданууддые усадхаха талаар шэнэ һуралсалай жэлдэ ехэ юумэн хэгдэхэ ёһотой. Марксистско-ленинскэ һуралсалай энэ жэлдэ манай район дотор 13 мянга гаран хүн һураха байна. Эдэнэр СССР-эй Верховно Соведэй болохоёо байгаа сессиин, мүн Октябриин 60 жэлдэ зорюулагдаһан ойн баярай заседаниин материалнуудые, мүн программаар хараалагдаһан курсануудые шудалха байна.

Ю. КАПЕЛЬКО.

КПСС-эй Советскэ райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо.

ВОРОНЕЖОЙ ОБЛАСТЬ. СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Нововоронежско АЭС-эй атомна дүрбэн реактор ашаглалгада тушаагдаһанһаа хойшо 60 миллиард киловатт-час зайн гал үйлэдбэрилбэ. Атомна станциин коллектив Агуу Октябриин ойн баярай жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые баталан абанхай. 8 һарын туршада эндэ нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 374 миллион киловатт-час зайн гал ехээр үйлэдбэрилэгдөө. Мүнөө АЭС-эй дүрбэн энергоблокто 1 миллион киловатт-час хүсэтэй табадахи блок баригдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: энергоблогой ахамад инженер А. Антохин ажалдаа.

ТАСС-ай фотохронико.

БЕЛОРУССИИН ССР. Мозырой нефть илган буйлуулдаг завод энэ жэлэй эхинһээ түсэбһөө гадуур 2 миллион түхэригэй продукци худалданхай. Энэ заводой бүтээн гаргадаг дизелиин тоһондо гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдобо. Мүн заводой үшөө хоёр продукци — бутан, изобутан гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ зууршалагдаа. «Мозырьнефтьхимстрой» гэжэ зургаадахи трестын хүдэлмэришэд габшагайгаар ажаллажа байна. Тэдэнэр заводой хоёрдохи ээлжээе барина. Тэдэнэр орон дотор битум гэжэ продукци ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха заводой барилгые болзорһоонь урид, ноябриин 7-до ашаглалгада тушаахаар хараална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жэлэй туршада 500 мянган тонно продукци гаргаха шадалтай технологическа түхеэрэлгэнүүд хабсаргагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

ТЕХНИКЭЕЭ АШАГ ЕХЭТЭЙГЭЭР ХЭРЭГЛЭХЭ

Оронойманай хүдөө ажахын машинно-тракторна паркын элшэ хүсэн 500 миллион моринной хүсэндэ хүргэгдөөд байнхай. Хүдөө ажахын хүдэлмэриие оньһожоруулгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, машина техникээр хангалгые саашадань түргэдхэхэ гэжэ КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдээр хараалагдана.

«Хүдөө ажахын техникэ хэрэглэлгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ, тэрэниие һайнаар хадагалха, колхоз, совхозуудые механизаторнуудаар хангаха ба тэдэниие хүдөө ажахыда хүдэлхөөр байлгаха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые совет хүнүүд хүдөө ажахые оньһожоруулха хэрэгые саашадань һайжаруулгын, хүдөөгэй инженерно - техническэ албаниие бэхижүүлгын үргэн ехэ программа гэжэ хүлеэн абаһан байна.

Шэнэ эрилтэнүүдэй үндэһөөр «Сельхозтехникын» хүдэлмэрилэгшэдэй бэелүүлхэ гол зорилгонууд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Бүхэсоюзна энэ нэгэдэлэй түрүүлэгшэ А. А. Ежевский ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, иигэжэ хэлэбэ:

— Хүдөө ажахые оньһон техникээр хангалга жэлһээ жэлдэ хүгжэн бэхижэжэ байна. Энэ түсэбтэ табан жэлдэ колхоз, совхозууд 1.820 мянган трактор, юһэдэхи табан жэлдэ 15,8 миллиард түхэриг байһан һаа, харин мүнөө 23 миллиардһаа үлүү түхэригэй хүдөө ажахын машина абаха юм.

Гэбэшье олон колхоз, совхозуудта шэдитэ техникэ хэрэглэлгын хэмжээн мүнөөнэй эрилтэнүүдтэ үшөөл харюусажа шаданагүй гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Үшөө айхабтар ехэ арга нөөсэдүүдые хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Хараалагдаһан хэмжээнүүдые бэелүүлгэдэ «Сельхозтехника» нилээд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Үйлэдбэриие мэргэжүүлһэнэй ба томодхоһоной үндэһөөр заһабарилгын шанарые эрид дээшэлүүлжэ, заһабарилагдаһан машинануудые хүдэлгэхэ болзорые шэнэ машинануудые ашаглалгын болзорой 80 процентдэ хүргэхэ гэһэн зорилго табигдана.

«Сельхозтехника» колхоз, совхозуудай мал ажалай фермэнүүдтэхи түхеэрэлгэнүүдые бүхы дээрэнь оньһон техникээр хангаха байна. Мүнөө орон доторнай 2400 гаран станци энэ хүдэлмэри бэелүүлнэ. Һаяар иимэ станцинууд хүдөө ажахын район бүхэндэ эмхидхэгдэн байгуулагдаха зэргэтэй.

Запас частьнуудаар хангаха асуудалые шиидхэлгэдэ тогтоол соо онсо анхарал хандуулагдана. 1
окуудта колхоз,
дые, хүдөө бол
ажахынуудай бүс
приятинуудые,
нуудые запас ча
лаб һайнаар ханг
шухала гэжэ
Мүнөө нимэ арга
ной 420 районд
лэгдэжэ байна.
гэдэлнүүдтэ
нуудай гол
байлгаһанай аша
лагдадаг юм. Эн
нуудай эрилтэн
хилдуулан, бүри
лээд һайжаруулх
нуудые хубаари
гоно.

СОВЕТ ОРОН: ШЭ ҺОНИ

ТАШКЕНТЫН ХЛОПОК УРГУУЛАГШАД ТҮРҮҮЛНЭ

ТАШКЕНТ. (ТАСС-ай корр. М. Кошеватский). Ташкентын областиин хлопок ургуулагшад «Ойн баярай вахтые габшагайгаар түгэсхэхэ!» гэһэн уряа доро социалис мүрысөө дэлгэрүүлээд, сүүдхэ соо эгээл ехэ — 22,2 мянган тонно хлопок тушааһан байна. Энэнь жэлэй түсэбэй 6 шахуу процент болоно.

Областиин тараалан дээрэ Ипатовска районой тарядашадай арга онол үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Хуряалгын транспортна 200 отрядай бүридэлдэ хлопок хуряалгын 2.700 машина, 11 мянган тракторна прицеп оруулагданхай.

Суута механизатор Турсуной Ахуновада КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Л. И. Брежневэй эльгээһэн бэшэгһээ социалис мүрысөөнэй дэлисэ улам үргэдэжэ байна. Мүнөө механик-жолоошоной ажалай бүтээсэ нормын ёһоор 6 тоннын орондо 8 тонно хлопок-сырецтэ хүрөө. «Сагаан алта» олзоборилон абажа эхилһэнһээ хойшо олон механизаторнууд 150—200 тонно сырец хуряагаад байнхай.

Ойн баярта жэлдэ түсэблэгдэһэн «сагаан алтанай» гурбанай нэгэ хубиие Ташкентын областиин хлопок ургуулагшад хуряагаа. Энэнь нёдондо жэлэй мүнөө үеынхидэ орходоо хоёр дахин ехэ болоно. Ургаса хуряалга улам эршэдэжэ байна. Агуухэ Октябриин 60 жэлэй ойе угтуулан, тарядашад 430 мянган тонно гэхэ гү, али түсэбһөө 20 мянган тонноор ехэ хлопок гүрэндэ худалдахые хараална.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ УРГАСАДА БЭЛДЭНЭ

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр.). Алтайн механизаторнууд 2 миллион гектар дээрэ гэхэ гү, али бүхы талмайнгаа хахад шахуу хубида намарай паар хахалба. Хахалалгын хүдэлмэри түхэреэн сүүдхэдээ ябуулагдана. Колхоз, совхозуудта тусхай звенонууд эмхидхэгдээ. Эгээн хүсэтэ тракторнууд эдэнэй мэдэлдэ үгтэнхэй, хүдэлмэриин график зохёогдонхой. Хизаарай Кулундын ба бусад үргэн дэлюун тала нютагуудта шаблаагүй анзаһаар газар хахална.

Механизаторнууд оньһон техникээ бүхы хүсөөрнь хүдэлгэнэ. Тиихэдээ наратай сэлмэг үдэрэй час бүхэниие нарижаар хэрэглэдэг байха юм. Родинско районой «Первомайский» совхозой Н. П. Закурдаевай хүтэлбэрилдэг звено «Кировец» түхэлэй гурбан трактораар 3.000 гаран гектар гэхэ гү, али нормоһоо хоёр шахуу дахин ехэ газар хахалһан байна.

АЛАС-ДУРНА ЗҮГТЭ ЭГЭЭЛ ЕХЭ

ХАБАРОВСК. (ТАСС-ай корр.). Уссурин ой тайга соогуур урдадаг хадын харьялаа түргэн урасхалтай гол мүрэнүүдэй нуга газарнуудаар зүгын бал суглуулагдажа байна. Зүгын 10 мянган бүлэ вертолёдуудаар, катернуудаар иишэ асарагдажа табигдаа һэн.

Энэ жэлдэ Амар мүрэн шадар зүгын бал суглуулгын хаһа амжалтатай һайн байба. Амтан продукци гаргадаг өөрсэ янзын фабриканууд зундаа эндэ хүдэлөө: нүүдэл оньһожоруулагдаһан 20 отряд буртаг ой тайга соогуур табигдаһан пасекануудта зүгын бал суглуулһан байгаа.

Алас-Дурна зүг хадаа зүгын бал ехээр суглуулжа абадаг байһаараа алдаршанхай. Гансал Хабаровска хизаарта тусхай шэглэлтэй 13 совхоз хүдэлдэг. Тэдэнэр 13.500 центнер бал суглуулаа. Энэнь жэлэй түсэбһөө үлүү ехэ болоно.

ЭНЕРГЕТИГҮҮД — ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДТА

КИШИНЕВ. (ТАСС-ай корр. Б. Гиссер). Молдавиин энергосистемын станцинууд республикы
дөө ажахыда жэлэ
һээ хойшо 1,5
киловатт-час электры
хүсэ үгэбэ. Респу
колхозууд, ажахынуу
рондын нэгэдэлнүүд
предприятинууд 1940
ороной бүхы хүдөө
хэрэглэдэгтэй адл
хүсэ мүнөө гаргаша

Электрын элшэ хү
рэглэлгын ургалтаар
ликын хүдөө ажал
мышленностьһаа үр
ябанхай. Алим
овощ, виноград,
үйлэдбэрилэн бу
агропромышленна
нүүд электрын элш
илангаяа ехээр г
даг байха юм. Хүдөө
гуудта байдаг 180
предприяти эдэнэй
дэлдэ ороно. Электр
шэ хүсэн малай
буйлуулдаг, бэлдэ
дэлнүүдтэ, мал ажа
мө ехэ комплекснууд
гаяа ехээр гаргаша
Тэрэнэй ашаар 180
гаран гектар таряа
род, саад болон в
нигуудые уһаар хан
лүүрэй станцинууда
тоорнууд хүдэлгэгд
на.

Түсэбтэ арбадах
жэлдэ «Молдглав
станцинууд хүдөө
12 миллиард кил
гэхэ гү, али урда
лэйхиһээ 2 шахуу
электрын элшэ хүс
юм.

НЕФТЬШЭДЭЙ ТҮСЭБҮҮД

ТЮМЕНЬ. (
корр. Н. Жиляков).
Сибиириин нефтьшэд
эхинһээ хойшю түсэ
дуур 3,5 миллион
нефть олзоборилон
Ойн баярта жэлэй
лүүлэгдэһэн социал
гануудаа эдэнэр бо
гурба һараар урид
һэн байна. Шэнэ
дые дары түргөөр
ридэ оруулһанай,
үгэдэг газарнуудые
ехэтэйгээр аш
ашаар энэ туйлаг

Үрэмдэлгын бр
жэлэй эхинһээ хо
сэбһөө гадуур 90
ран метрэй үрэмд
Энэ хадаа бүхы Г
нефтегазай долоон
нормо болоно.
гануудые
гагшадай туһалам
нэр иимэ ехэ бүтэ
ба. Скважина һай
һабарилагдана. Са
ашагта малтамалые
рилон абадаг
нефть» гэдэг
даабариһаа гадуур
хуу скважина
Энэнь юун гэһэн
гэхэдэ, оромгай
гадуур үдэр бүри
ран тонно нефть
шэ.

АТОМНА ЭЛЕКТРОСТАН АЖАЛАЙ ЭР

ВОРОНЕЖ. (
корр. В. Лебедев).
ронежско атомна
станцида 60 милли
ватт-час электрын
сэн үйлэдбэрилэгд
ехэ Октябриин ойн
лотор энэ хараа
бэелүүлхээр ш
һэн.

АЭС-эй түрүү
гой хүдэлгэгдэжэ
Европодохи хубиин
мэл энергосистем
лагдаһанһаа хойшо
үнгэрбэ. Үнгэрһэн
тэ эндэ үшөө 3
ашаглалгада ор
атомна электроста
сэн 1,5 миллион
хүргэгдэһэн байн
эй XXV съездын ши
нүүдээр атомна эле
цие саашадань
гэжэ хараалагдан
нөө АЭС-тэ 1 милл
ватт хүсэтэй таба
гоблок баригдажа

Атомна электр
та найдамтай,
арьбалалта ехэтэй
байһаа харуула
рын элшэ хүсэ
гэдэ ажалай гарга
гаряагүй хороогд
Мүнөө тэрэнь ор
подохи хубиин
дэлдэг электрост
хиһаа һураггүй

ШЭНЭ БАЙДАЛАЙ ШЭНЖЭ

Н. Д. ХУДАЙБЕРДЫЕВ Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ

Манай ажабайдал, ажал хэрэг- ерээдүйн хараа зорилгонууд ууехэ Октябриин үзэл сурталаар рэлтүүлэгдэнэ. КПСС-эй хүтэл- ри доро республикынгаа гаталан раһан түүхэтэ замые бидэнэр гэрһэн арбан жэлнүүдэй үндэр эрэһээ угаа ехэ омогорхолтой- ор шэртэн харанабди. Манай үр- н дэлгэр Эхэ ороной арадай по- тическэ ехэ дэбжэлтын оршон йдалда СССР-эй шэнэ Консти- уциин проектые зүбшэн хэлсэл- н үедэ республикымнай туйла- н амжалтанууд илангаяа эли то- ор харагдана.

Манай Эхэ ороной арадуудай ад- ли тэгшэ эрхэнь гансал юриди- ческэ талаараа бэшэ, мүн бодото йдал дээрэ гүйсэд хангагданхай эд КПСС-эй Центральна Коми- тэдэй майн (1977 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд соо, оронноймнай һэн Хуули дотор тэмдэглэгдэнэ. Аха дүү 15 республикын нэгэн —Узбекистан хадаа тэрэнэй эли тодо жэшээ болоно гээшэ.

Октябриин революциин урда тээ манай хизаар хадаа хаанта Россин эгээ гээгдэнги булангуудай нэгэн байһан юм. Хүдөө ажахыда дундада зуун жэлнүүдэй зэр зэмсэг хэрэглэгдэдэг байгаа. Түүхэй эд болбосоруулха багахан хэдэн предприяти бии һэн. Совет засагай жэлнүүдтэ аха дүү арадуудай туһаламжаар экономическа ба үзэл бодолой хүгжэлтын үзэгдөөгүй ехэ туйлалтада Узбекистан хүрэһэн байна.

Урда сагта жэжэхэн аад, орёо бэшэ промышленна эд бараанай асарагдадаг байһан хизаар мүнөө Эхэ оронойнгоо бүхы районуудта фабрика, заводуудайнгаа продукцие эльгээнэ. Манай республикада бүтээгдэһэн продукци хилын саанахи 70 гүрэндэ худалдагдана. Революциин урда тээ хлопогой тон бага ургаса хуряадаг байһан манай хизаар мүнөө «сагаан алтанай дайда» гээд нэрлэгдэдэг болонхой. Колониализмын үедэ 100 хүнэй оройдоол хоёрдохиинь уншадаг, бэшэдэг байһан хизаарай гурбадахи хүн бүхэн мүнөө эрдэм номдо һурадаг болоо. «Социализмын эрхэ байдалда Узбекистанай хүгжэн һалбаралга хадаа социально-политическэ айхабтар ехэ удха шанартай болоно» гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Л. И. Брежнев манай республикын хүгжэлтэ тухай тэмдэглэһэн байна. Үнгэрһэн сагайхитай жэшэжэ харахада, Узбекистанда, мүн аха дүү бусад республиканuudта совет засагай үедэ үзэгдөө дуулдаагүй ехэ хубилалтанууд болоо.

Узбекистанай олон һалбаритай экономико хадаа Эхэ ороноймнай арадай ажахын комплексын нэгэ хубинь болоно. Энергетическэ, химическэ, нефтиин, шулуу нүүрһэнэй, газай, горнорудна, машина бүтээлгын, металлургическа, алтанай, электронно промышленность республика дотор һайнаар хүгжэнхэй. Самолет ба тракторнууд, хлопок хуряадаг машинанууд болон экскаваторнууд, текстильнэ машинанууд ба трансформаторнууд болон бусад олон зүйлнүүд республикадамнай бүтээгдэнэ.

Совет засаг хадаа манай таряашадта ехэ хүсэ үгэһэн байна. Туркестанай таряашадай үйлэдбэриин гол зэр зэмсэг байһан омачые (модон анзаһа) мүнөөнэй залуу үетэн гансал музей соо хараха аргатай болоно. Хлопок тариха, хуряаха техническэ мантан томо комплекс республикада байгуулагданхай. Эрдэм наукын хурдан түргэнөөр хүгжэһэнэй ашаар түрүү агротехникээр, хлопогой дэлхэй дээрэхи эгээл һайн сортнуудаар республикымнай таряашад хангагдаа. Урдань үзэгдөө дуулдаагүй уһанай ажахын барилгын эхин Туркестанда В. И. Ленинэй декредээр табигдаһан юм. Олохон гол горходой урадхал хубилгагдаа, гидротехническэ ехэ барилганууд бодхоогдоо. Эдэ бүгэдэ хадаа хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөлгын үндэһэ һууринь болоһон байна.

Хлопок хадаа Узбекистанай омогорхол ба алдар солонь болонхой. Сагаан һэбэрдэһэтэй хорообхонуудые республикын герб дээрэ харахат. Хлопок хадаа узбек арадай, мүн манай олонациональна социалис Эхэ ороной бусад арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаанай һабагша байгаа, байнашье, саашадаашье байха. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын колхоз болон совхозууд 5.338 мянган тонно хлопок Эхэ орондоо тушааһан юм. Энэ һалбарие үргэлжэдэнь механизацилһанай, эрдэм наукын туйлалтанууд ба түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэһэнэй үндэһэ һуури дээрэ арбадахи табан жэлэй эсэстэ 6 миллион тонно хлопок үйлэдбэрилдэг болохоор хараалагданхай.

Узбекистан юугээр баян бэ, юугээрээ алдаршанхайб—эдэ бүгэдэ хадаа олонациональна коллективэй нэгэн һаналтай зоригой, нэгэн һаналтай оролдолгын, арадуудай ленинскэ ёһоной хани барисаанай, республикын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ тухай Коммунис партиин саг үргэлжын анхаралай үрэ дүн болоно гээшэ. Ородууд ба каракалпагууд, украинцууд болон таджигууд, казагууд ба татарнууд, туркменүүд болон корейцүүд, киргизүүд ба уйгурнууд—100 гаран үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд узбегүүдтэй зэргэлэн ажаллана, ажаһууна. Өөрынгөө аха ба үнэн сэхэ нүхэртэ—агууехэ ород арадта, бүхы шадалаараа өөрынгөө дүүнэртэ саг үргэлжэ туһалдаг ород хүдэлмэришэн ангида узбек арад илангаяа ехэ баяр баясхалан хүргэдэг болонхой.

Социалис байгуулалтын жэлнүүдтэ манай республикада техническэ ба творческо национальна интеллигенци бии болоһон байна.

Туркестанай гүрэнэй университет Ташкентдэ эмхидхэхэ тухай 1920 ондо В. И. Ленинэй гар табиһан декрет хадаа республика дотор арадай гэгээрэл, наука болон культура хүгжөөлгэдэ шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн байха юм. Республикын 42 вузда мүнөө 254 мянган студент һурана. Национальна литература болон искусство хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байна.

Цехүүд соо ба хлопогой поли дээрэ, барилгын талмайнууд дээрэ болон научна лаборатори соо шэн габьяата ажалаар Агууехэ Октябриин 60 жэлэй алдарта ойн һайндэрые республика угтажа байна. КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, 1977 оной түсэбтэ даабарие амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ ба ажалай шанар дээшэлүүлхэ талаар дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые ажалшадай коллективүүд абанхай.

Хүгжэн һалбаржа байһан социалис Узбекистанай мүнөөдэр гоё һайхан даа. Совет арадуудай нэгэ бүлэ соо үнэн сэхэ харгыгаар ленинскэ замаар дабшажа ябаһан, тэрэнэй үглөөдэрынь, тэрэнэй ерээдүйнь бүри һайхан байхал.

(ТАСС).

Алмалыгай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ горнометаллургическа комбинат хадаа томо үйлэдбэри мүн. Эндэ зэд үйлэдбэрилхэ талаар шэнэ түрүү арганууд хэрэглэгдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зэд хайлуулгын заводой түрүү металлург С. Танзариков. Тэрэнэй хүдэлдэг халаанайхид Агуу Октябриин хүндэлэлдэ 200 гаран тонно зэд түсэбһөө гадуур хайлуулха гэһэн уялга абанхай.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОЛОТОМО ТОО, БАРИМТАНУУД

Совет засагай жэлнүүдтэ промышленностиин 100 һалбариин томо 1400 предприяти Узбекистанда байгуулагданхай. Бүхы 1918 ондо бүтээгдэһэн хэмжээнэй продукци мүнөө 6 үдэрэй туршада гаргагдадаг байна.

* * *

Советскэ Союзда бэлэдхэгдэдэг бүхы хлопогой 65 процентыень Узбекистан үгэдэг байна. Һүүлэй 50 жэлэй туршада хлопчатнигай ургаса 3 шахуу дахин дээшэлээ гэхэ гү, али мүнөө гектар бүриһөө дунда зэргээр 30 центнер хуряагдадаг болонхой.

* * *

Байгша ондо хамтадаа 5.360 мянган тонно хлопок-сырец хуряажа абахын түлөө республикын ажалшад тэмсэжэ байна. Эндэхи колхоз болон совхозуудай мэдэлдэ 138 мянган трактор, хлопок хуряадаг 30 мянган комбайн, хэдэн мянгаад бусад механизм үгтэнхэй.

* * *

Республика дотор 3 миллион гектар уһалагдадаг газар бии юм. Арбадахи табан жэлэй туршада мелиорациин ехэ программа бэелүүлэгдэхэ: Каршинска ба Джизакска сүл губинуудта, Аму-Дарья мүрэнэй адагта болон бусад районуудта 500 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэжэ, ашаглагдадаг болохо байна.

* * *

Гелиотехническэ промышленность хадаа республикын индустриин эгээ залуу һалбаринь болоно. Байгша ондо ашаглалгада оруулагдаһан Бухара шадарай заводто бүтээгдэдэг машинанууд хадаа наранай элшэ хүсэ хэрэглэлгэдэ ашаглагдана.

* * *

Дээдэ ба тусхай дунда эрдэмтэй 800 мянган мэргэжэлтэ Узбекистанай арадай ажахыда хүдэлнэ. Энэнь бүхы хаанта Россида бии байһан мэргэжэлтэдһээ 4 шахуу дахин олон болоно бшуу.

* * *

Соёлой эмхи зургаанууд республика дотор жэл бүри олошоржо байна. 10 мянга гаран клуб болон библиотекэ мүнөө хүдэлнэ. 260 газетэ ба 142 журнал хэблэгдэжэ, тэдэнэй үдэр бүриин тираж 10 миллион хэһэг болонхой.

(ТАСС).

Ташкент.

Сырдарьинска областиин Баявутска районой «Баявут» совхозой бэлэдхэлэй штда. Нёдондо жэлдэ үлэн талада ургуулагдаһан хлопогой бунтанууд харуу- дана.

ТАСС-ай фотохронико.

Гүрэнэй — «Бахор» гэжэ хатарай ансамбль узбегэй хореографическа искусствада шэнэ хуудаһа нээгээ. Индиин, Ливанай, Финляндиин, Франциин, Чехословакиин харагшад ансамбльда альга ташаһан юм.

Соведүүдэй хүдэлмэри

ДЕПУТАДУУДТАА ТҮШЭГЛЭН

лшадай депутадуу- кэ болон поселково дэй хүдэлмэри һай- а тухай» КПСС-эй тогтоолые бэелүүлэн, ска сельскэ Совет ко хүгжөөхэ, про- на үйлэдбэрие дээ- хэ асуудалнуудта го- анхарал хандуулжа, дые гүрэнэй түсэ- уялгануудаа бэе- хэрэгтэ эдэбхитэй- үүлжэ шадана. Сель- едэй газар дээрэ авто-заһабарилгын, материалнуудай дай, Еловско лес- ой болон бусад про- на предприятинуу- лективүүдһээ һун- депутадууд нилээд Энэ ушар депута- ажалладаг газартаа э эдэбхитэй ажал үйлэдбэриин хэ- э нүлөө үзүүлхэ арга

Совет һүүлэй тэ табан жэлэй тү- й үндэһөөр табигда- ын хараатай түсэб ой. Сельсоведэй сес- гүйсэдкомой заседа- дээрэ промышленностиин хүгжэлтэ тухай асуудалнуудаар аша туһатай хөөрэлдөөн болодог, депутадууд хэдэг ажалаа гүнзэгыгөөр шудалаад, сесси дээрэ зүбшэн хэлсэдэг, зохихо хэмжээнүүдые хараалдаг юм. Жэшээлхэдэ, авторемонтно завод оньһон түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэхэ, үйлэдбэрилһэн продукциин шанар һайжаруулха талаар олон тоото дутагдалнуудтай байһан. Ажалай журам эбдэхэ ушар эндэ олон байгаа. Сельскэ Советэй гүйсэдком шалгалта үнгэргэхэдөө, олон дутагдалнуудые элирүүлээ. Хүдэлмэришэдэй һайнаар ажаллаха эрхэ байдал хангагдадаггүй, социалис мүрысөөн олонхи предприятинуудта ёһын тэдысэ эмхидхэгдэдэг байба.

Сесси дээрэ тус асуудалай зүбшэхэдэ, депутадууд предприятиин ажал ябуулгада ушардаг үшөөшье олохон дутагдалнуудые элишэлэн харуулһан байгаа. Заводой директор В. Ф. Гаськов, главна инженер В. К. Богатых гэгшэд депутадуудай ажаглалтанууд ба дурадхалнуудта партийна ёһоор хандажа, сессиин шиидхэбэрие бодотоор бэелүүлжэ эхилээ һэн. Заводой захиргаан ниитын организацинуудтай хамта эмхидхэлэй-техническэ, ниитэ-политическэ хэмжээ ябуулгануудай түсэб табяад, бэелүүлжэ захалба. Тиигэжэ тус заводойхид ажал хүдэлмэриеэ нилээд һайжаруулаа һэн. Эндэхи партийна, профсоюзай, комсомолой организаци даалгагдаһан ажалдаа үндэр харюусалгатайгаар хандаха, ажалай журам һайжаруулхын тула нилээд ехэ ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулаа: социалис мүрысөөн үргэдхэгдөө, тэрэнэй дүнгүүд саг болзортоо гаргагдадаг болоо, материальна ба моральна урмашуулга зүбөөр хэрэглэгдэдэг, ажалай түрүүшүүлдэ коммунис ажалай ударник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдодог болобо. Промышленностиин талаар саг үргэлжын комисси (түрүүлэгшэнь депутат М. М. Савостин) гүйсэдкомой заседанинууд ба Советэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэхэ асуудалнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсодог юм.

Мүн сельскэ Советэй гүйсэдком эхэнэрнүүдэй советэй, нүхэдэй сүүдэй, арадай дружиннигуудай болон бусад ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэрие шадамар бэрхээр хүтэлбэрилнэ. Мүнөө Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха асуудалда ехэ анхарал хандуулжа байнхай. Гансал Татаурово һууринда 1500 һөөг модон һуулгагдаа, бүхы үйлсэнүүдэй харгынуудынь заһабарилагдаа.

Эдэ бүгэдын ашаар байгша оной хахад жэлэй дүнгүүдээр республикын сельскэ Советүүдэй хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгаржа, хоёрдохи һуури эзэлээ юм. Энэнь тус сельскэ Советэй депутадуудтаа түшэглэн ябуулһан ажал хүдэлмэриин үрэ дүн болоно.

Я. ДУНАЕВ,
ажалшадай депутадуудай Прибайкалиин аймагай Советэй гүйсэдкомой секретарь.

ЭЭДҮЙМНАЙ ХАЛААН

ерэхэ бүри Бэшүүрэй һургуулинуудта эй зунай хүдэлмэри гэ улам һайжаруу- Энэ хадаа аймагай ин хүтэлбэрилэгшэ- гшанарай коллекти- оролдолгоһоо болоно дэглэхэ хэрэгтэй. табадахи четвер- үедэ ажал амарал- адли тэгшэ ябуул- уулидаа олоһон эр- ээ бодото хэрэг бэелүүлжэ һурана. ээр үхибүүдэй жал эмхидхээд бай- рагшанарта өөһэд- мүн обществодошье айна бшуу.

Октябриин 60 жэлэй ойн жэлдэ зорюу- һургуулинуу- гшад табадахи чет- үедэ бэелүүлхэ гдэһэн социалис дые абаһан байна. үнгэрэгшэ жэлдэ 140 гектар куузику аа гээшэ һаа, харин тэрэнээ 240 гек- ргэһэн байна. Үнгэ- ймнай үедэ аймагай 18 мянган хонинной нооһо хайшалаа, 15 мянган центнер үбһэ бэлдхээ.

Һурагшанарай барилгын отрядууд һургуулинуудые заһабарилгада, поли болон сабшалан хорёололгодо, малай байрануудые болон гэр барилгада ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаа. Энэ жэлдэ һургуулинуудай ой модоной ажахынхид муу бэшээр хүдэлөө. Илангаяа Потанинай дунда һургуулиин һурагшадые онсолон тэмдэглэмээр байна. Табадахи четвертьдэ аймагай һургуулинуудай бүхы шахуу һурагшад хабаадалсаа юм. Жэшээнь, һурагшадай үйлэдбэриин бригаданuudта 1020 үхибүүд ябалсажа, зунай үедэ һайнаар ажаллаһан, амарһан байна. Тэрээнһээ гадна, 315 һурагшад ажалай болон амаралтын лагерьнуудта, 253 һурагшад барилгын отрядуудта, 280 хүн һургуулинуудай ой модоной ажахыда хүдэлөө. Нүгөөдүүлынь нооһо хайшалалгада, үбһэ бэлдэлгэдэ болон һургуулинуудайнгаа туршалгын участогуудта хүдэлмэри хэһэн байна. Тиигэжэ үнгэрэгшэ зунай үедэ аймагаймнай 4750 һурагшад ажалай түрүүшын алхамуудые гараа.

Һурагшадай ажал болон амаралтые илангаяа һайнаар Ленинскэ, Бага-Куналейн, Бэшүүрэй дунда һургуулинууд эмхидхэжэ шадаа. Тиихэдээ ажалай болон амаралтын лагерьнуудай хоорондо, мүн лагерь соонь социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй байгаа. Жэшээ болгон харуулбал, Бага-Куналейн дунда һургуулиин «Романтик» гэжэ нэрэтэй ажалай болон амаралтын лагерь Бэшүүрэй дунда һургуулиин «Ивушкатай» мүрысөө. Тэдэнэр бэе бэедээ хододо ябалсажа, концерт наадаяа харуулалсажа, ажалайнгаа дүнгүүдые гаргалсажа байдаг һэн.

Ленинскэ дунда һургуулиин һурагшад түсэбөөр баталагдаһан даабарияа холо үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Тиигэжэ тэдэнэр түрэл колхоздоо ехэ туһа хүргэһэн байна. Һурагшад ажалаа һайнаар хэжэрхёод, мүн лэ баһа тиимэ һайнаар амарха бүхы арга боломжотой байгаа. Үхибүүд уран һайханай харалгада хабаадалсадаг, спортын элдэб зүйлөөр мүрысэдэг, ажалай түрүүшүүлтэй уулзадаг, кинофильмнүүдые харадаг, аяншалгада ябадаг һэн. Ленинскэ болон Бага-Куналейн дунда һургуулинуудай ажалай, амаралтын лагерьнуудай эгээл эрхим гэшүүд Байгал далай ошожо, хэдэн үдэрэй туршада амарһан байна. Аймагаймнай һурагшад хүдөө ажахын мэргэжэл мэдэдэг, машина, трактор ябуулжа шададаг. Үхибүүдэй ажал хэжэ һураха хэрэгтэ «Рассвет» колхозой түрүүлэгшэ А. С. Перелыгин, «Победа» колхозой түрүүлэгшэ В. В Смолин болон аймагаймнай бусад ажахын хүтэлбэрилэгшэд ехэ анхарал хандуулдаг. Иимэ халуун оролдолго хаража байгаад, һургуули дүүргэгшэдэй олонхинь эхэ, эсэгынгээ бүхы наһаараа хэжэ ябаһан хэрэгые үргэлжэлүүлэн, түрэл нютагтаа үлэхэ бэзэ гэжэ найдагдана. Һургуулинуудай өөрын хүдөө ажахын техникэтэй һаань, үхибүүд бүри ехээр оролдожо, хүдөө ажахын мэргэжэлнүүдые шудалха һэн бэзэ гэжэ һанахаар байна.

Ф. ГНЕУЩЕВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Телеграф
Телефон
Радио

ПРАГА

Эб найрамдалай ба дэбжэлтын түлөө

ТАСС

Агууехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Студентнэрэй уласхоорондын холбооной секретариат мэдүүлгэ толилуулба. Агууехэ Октябриин социалис революци хадаа бүхы дэлхэйн хүгжэлтэдэ асари ехэ нүлөө үзүүлһэн, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе саг нээһэн үйлэ хэрэг болоно гээд тэрээн соо хэлэгдэнэ. Түрүүшын социалис гүрэн 60 жэлэй турша соо ехэ амжалтануудые туйлаа.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Студентнэрэй уласхоорондын холбооной секретариат эб найрамдалай, буу зэбсэгүүдые хуряалгын тэмсэлдэ студентнэрые улам үргэнөөр хабаадуулжа, энэ һайндэр тэмдэглэхыень дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы студентнэрые, студентнэрэй бүхы эмхинүүдые уряалба.

ДАККА

АГУУЕХЭ ОКТЯБРЬ ШЭНЭ ҮЕ САГ НЭЭГЭЭ

ТАСС

Бангладешэй Коммунис партиин Центральна Комитедэй пленум эндэ хүдэлмэрээ дүүргэбэ. КПБ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь М. Фархадай орон доторхи политическэ байдал ба эмхидхэлэй асуудалнуудаар элидхэл хэхэдэнь, тэрээндэ хабаадагшад нэгэн дуугаар һайшааһан байна. КПБ-гэй ээлжээтэ III съездые 1978 оной май һарада үнгэргэхэ гэһэн шиидхэбэри пленум баталан абаа.

Энэ һайндэрые үргэнөөр тэмдэглэхыень ороной патриотическа хүсэнүүдые уряалһан, «Агууехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ой тухай» тогтоолые пленумдэ хабаадагшад һайшааһан байна. «Аврорын» түүхэтэ сууряан хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе саг — капитализмые унагаажа, социализмда оролгын үе саг, хүнние хүнэй мүлжэхэ ябадалые усадхан зайсуулгын үе саг, империализмын дарлалта мүлжэлгэһөө арадуудые сүлөөлэлгын үе саг, арадуудай хоорондохи шуһата муухай дайнда эсэс табилгын үе саг нээһэн байна гээд энэ документ дотор хэлэгдэнэ.

60 жэлэй турша соо Советскэ Союз сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалтай, амгалан тайбан шэнэ общество байгуулха хэрэгтэ түрүү үүргэ дүүргэнэ гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Социализм хадаа дэлхэй дээрэхи түрүү байгуулалта болоно. Хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэдэ тэрэ шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай һүр хүсэн дэлхэйн ядерна дайнай аюулые бага болгоно. Хүн түрэлтэнэй ерээдүй хүгжэлтын социалис замаар дабшаха байна гээд социалис оронуудай туйлалтанууд гэршэлнэ.

Агууехэ Октябриин революци колониальна байгуулалтын һандаран һалалгада шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ гээд КПБ-гэй ЦК-гай пленум тэмдэглээ. Советскэ Союз хадаа национальна ба социальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэдэг бүхы арадуудай хүсэтэ хэрэм, национальна хүгжэлтын түлөө, империалис ба шэнэ түхэлэй колониальна дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөрхын түлөө тэмсэлдэ дулдыданги бэшэ байдалтай һая болоһон оронуудай ёһотойл союзник мүн.

Агууехэ Октябриин революциин 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан, КПБ-гэй ЦК-гай пленум КПСС болон совет арадые халуунаар амаршална гээд документ соо хэлэгдэнэ.

ВЕНЭ

ЯДЕРНА БУУ ЗЭБСЭГҮҮДЫЕ ТАРААЛГАХАГҮЙ

ТАСС

Атомай элшэ хүсэ хэрэглэхэ талаар уласхоорондын агентствын (МАГАТЭ) генеральна конференциин 21-дэхи сесси эндэ хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлһээр. Совет делегациин толгойлогшо, СССР-тэ атомай элшэ хүсэ хэрэглэхэ талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. Д. Морохов сентябриин 27-до сесси дээрэ үгэ хэлэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй сессидэ хабаадагшадта эльгээһэн амаршалгын бэшэгые тэрэ уншаба. Л. И. Брежневэй эльгээһэн бэшэгые делегадууд угаа ехэ анхаралтайгаар шагнаһан байна.

Ядерна буу зэбсэгүүдые тараахагүй гэһэн ёһо гуримые саашадань бэхижүүлхэ зорилго мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала болоод байна гэжэ Совет делегациин толгойлогшо тэмдэглээ. Тиигээд байбал, эб найрамдал хангаха, аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, ядерна дайнай аюул бага болгохо арга олгогдохо юм гээд тэрэ хэлэбэ. Советскэ Союзай һанамжаар, ядерна буу зэбсэгүүдые тараахагүй гэһэн зорилгые шиидхэхэдээ, дэлхэй дээрэ атомай элшэ хүсэ хүгжөөлтэдэ һаад тойбо ушаруулха ёһогүйбди.

ВАШИНГТОН

Вашингтондо болоһон хөөрэлдөөнүүд тухай

ТАСС

А. А. Громыко болон Дж. Картерай хоорондо Сагаан байшан соо хоёрдохёо үнгэргэгдэһэн уулзалгада американ хэблэл анхаралаа ехээр хандуулна. США-гай президенттэй хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй хэлэһэн үгые газетэнүүд толилно.

Стратегическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай хэлсээ баталха арга боломжодо хабаатай асуудалнуудаар хоёр талын харилсаанай хоорондохи илгаае бага болгохын тула энэ уулзалгын үедэ ехэ юумэн хэгдэһэн байгаа гээд тэрэ хэлэбэ. Хоёрдохи хэлсээ баталха талаар хоёр орон бата хараа бодолтой байна.

Хөөрэлдөөндэ хабаадалсаһан США-гай гүрэнэй секретарь С. Вэнс өөрынгөө зүгһөө нигэжэ нэмэбэ: «Зүб даа, бата хараа бодолтой байһанаа баталнаб».

Саашадаа корреспондентнүүдэй асуудалнуудта харюусахадаа, Сагаан байшан соо үнгэргэгдэһэн хоёрдохи уулзалга хоёр талын үгээ ойлголсоһоной ашаар эмхидхэгдэһэн байна гэжэ А. А. Громыко мэдээсэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Үргэн ехэ харилсаанай дүнгүүд

ТАСС

Экономическа харилсан туһалалсалгын Советэй делегаци «СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай экономическа харилсаан» гэһэн документые ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXII сесси дээрэ тараагаа. 1976—1977 онуудта СЭВ-эй хэһэн ажал ябуулганууд тухай энээн дотор хөөрэгдэнэ.

Социалис гүрэнүүдэй Коммунис партинуудай ба арадуудай хүсэлэл оролдолгонуудай айхабтар ехэ удха шанартайе, капитализмһаа социализмын үндэһэн булюу байлгые тэмдэглэхэдээ, социалис оронуудай харилсаа холбооной хурдан түргөөр хүгжэжэ байһан тухай эндэ хэлэгдэнэ. Шэнжэлэлэй баримтануудай ёһоор, СЭВ-тэ хабаатай оронуудай 1976 оной национальна олзо доход, 1948 онойхитой жэшэбэл, 9,5 дахин, харин энэ үе соо хүгжэнги капиталис оронуудта 3,3 дахин ургаһан байна.

СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай харилсаа холбооое, экономическа холбоо барисаае саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ нэгэдхэгдэмэл программа амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна гээд документ соо тэмдэглэгдэнэ.

ТООЛИ

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТ

- Эсэгын харюусалга тухай.
- Уран шүлэгэй долгин.
- Арадай аман зохёолой абдарһаа.

ЭСЭГЫН УЯЛГАҺАА ХУЛЖАГШАД

Совет бүлэ хадаа социалис обществын нэгэ багахан хубинь болоно. Мүнгэ зөөридэ һүгэдэдэггүй манай Эхэ орондо залуу хүбүүн басаган хоёр бэе бэедээ дурлалсаад, шэнэ гуламта байгуулдаг һайн һайхан дэмбэрэлтэй гээшэ. Сагай үнгэрхэдэ, залуу айлайхи үхибүүдтэй боложо, тэдэнээ Эхэ орондоо үнэн сэхээр, арад зондоо дуратайгаар, комунис ёһоор хүмүүжүүлдэг, хүмүүжүүлхэ ёһотойшье. Үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ, тэжээхэ, хубсалуулха гээшэ эхэ, эсэгынь нангин уялга мүн.

Гэбэшье зарим түрэлхид, илангаяа эсэгэнэр энэ уялгаяа дүүргэдэггүй, гэр бүлэеэ орхёод тэрьедэдэг. Тэдэнэр алиментщигүүд гэжэ нэрлэгдэдэг.

Алиментщик гээшэ хэн гээшэб? Сугтаа һууһан нүхэрөө орхиһон, үхибүүгээ хүмүүжүүлхэеэ арсаһан хүн гээшэ. Бүхы алиментщигүүдэй 99 процентнь архида ороһон, ажал хэхэ дурагүй, хүнгэн олзо бэдэрээд ябагшад гэжэ тобшолходо болоно. Иимэ зон хуулиин ёһоор түрэһэн үхибүүндээ туһаламжа, нэн түрүүн мүнгэн тэдхэмжэ үзүүлхэ уялгатай. Гэбэшье энэ нангин уялгаяа тэдэнэр дүүргэдэггүй, тэрьедэхээ, гэр бүлэһөө хулжахаяа һэдэдэг, олонхидынь хулжадагшье. Тиигээд лэ нютагһаа нютагта зайжа, энэ тэрэ эхир-шэхир ажал хэһээ болоод лэ, гэр бүлынхидтөө мэдэгдэнгүй, милициин хүдэлмэрилэгшэдтэ баригдангүй ябахые хүсэдэг юм. Тиихын тула ходо гэр байраа һэлгэжэ, паспортаа пропискада шадаал һаа оруулдаггүй. Яажашье һаань гэр бүлэдөө, үри хүүгэдтээ мүнгэ түлэхэһөө хоргодожо, холын бүтүү бүглүү газарнууд руу тэрьедэдэг байха юм. Зүгөөр тэдэнние газаа талаһаань хараһаар лэ танихаар байдаг. илангаяа, һажарай үедэ. Тинхэдэ зунай сагта гол горхоной эрьеэр, шугы бургааһанай оёороор хэбтэдэг. Теэд яажа хооллоно гэжэ һананабта? Зариманиинь архиин шэл суглуулжа тушаадаг. Зүгөөр бидэ иигэжэ һанааһаа абаад хэлэнэ бэшэбди. Харин тэдэнэр милицидэ ороод байхадаа, өөһэдынгөө «уршагта» ябадалнуудые иигэжэ тайлбарилдаг. Шэмэрүүн хүйтэн сагта тэдэнэр «зүдэрдэг» хэбэртэй. Хүбэнгөө һанжуулһан хүүртигтэй, хахархай сабхитай, гурбан дабхар үмдэтэй (тэдэнь булта хахархай) хүниие хараа һаа тэдэнэй нэгэн гэжэ тухайлхаар лэ байдаг. Гэрэй подъезд ба подвал соогуур шэбээлдэг.

Һанал бодолынь ямар бэ? Үхибүүдээ хаяһан, гэр бүлэеэ һандаргаһан хүн юун мүртэй байлтайб даа. Тэдэнэр ямаршье эрмэлзэлгүй, миин лэ үһые уруудажа ябаһан хүнүүд болоно бшуу.

Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын паспортна таһагай начальник Б. П. Рубан иигэжэ хөөрэнэ:

—Тэдэнэр гэр бүлэһөө тэрьедэхэ үедөө элдэб аюулда ородог: машинада дайруулдаг, уһанда шэнгэдэг, галда шатадаг, хүлдэжэ үхэдэг. Заримдаа өөһэдөө хуурсаг соо ороод, нюдэеэ аняад. баһал өөр шэнги алиментщик — «фотографта» дүрэеэ буулгуулаад, гэртээ эльгээдэг заримашуул дайралдадаг. Тиихэдээ «фотограф» нүхэрынь гэртэхиндэнь шаналалай бэшэг ябуулдаг байха юм. «Хайрата нүхэртнай хариха газартаа харяа». Иигэжэ гэртэхинһээ һалахые, нюугдахые оролдоно бшуу. Энэл даа тэдэнэй «һэшхэл», муу муухай бодолынь...

Юундэ иимэ утаар алиментщик тухай тогтонобибди гэхэдэ, эгээл ямар хүн аад, гэр бүлэеэ, үри хүүгэдээ зобоохо болооб гэжэ харуулхаяа хүсэнэбди. Нэн түрүүн тиимэшүүл үхибүүдэйнгээ урда айхабтар ехэ гэмтэй. Үлэн хооһон үлэһэн, харууһагүй үхибүүд хүмүүжүүлгэгүй дээрэһээ буруу харгыда ородог байна бшуу.

Энэ болотор алиментщигүүдые «тэдэнэр» гээд олоной тоодо нэрлэдэг байгаабди. Харин мүнөө тэдэнние бодото нэрээрнь нэрлэжэ, улаан нюураарнь харуулая. Хамнуев Виктор Никитович Улаан-Үдын аймагай Сотниково һууринда 1949 ондо түрэһэн. Эльвира басаганайнгаа түлөө Хамнуева Любовь Петровнада сүүдэй шиидхэбэреэр алимент түлэхэ уялгатай. Һүүлэй үедэ «Заречный» тосхондо хүдэлжэ байгаа. Харин мүнөө үедэ тэрэ мүр улагүй үгы болошоо. Хойто-Байгал руу шэглэһэн һурагтай. Урдань В. Н. Хамнуев хоёр жэлээр түрмэдэ һууһан. Тэрэнэй онсо тэмдэгүүд гэхэдэ, үһэниинь буржагар, баруун мүртөө һорьботой.

Үшөө нэгэ жэшээ. Жарников Эдуард Федосеевич, 1936 ондо Баргажан тосхондо түрэһэн. Загарайн аймагай арадай сүүдэй 1966 оной декабриин 13-най шиидхэбэреэр гурбан үхибүүдэйнгээ түлөө алимент түлэхэ ёһотой. Тэрэ 1973 онһоо ганса сагаашье үхибүүдтээ түлэнгүй тэрьедэжэ ябана.

Тиихэдэ мүн аргаа һалаад, шаргаа газардаад, баригдаашад бии. Энэмнай Карабанов Николай Дмитриевич болоно. Тэрэ 1931 ондо Псковско областиин Печорско райондо түрэһэн, һамганиинь үхибүүдтэеэ Эстониин ССР-эй Таллин хотодо ажаһуудаг. Карабанов өөрөө Буряадай АССР-эй Хойто-Байгалай аймагта баригдашоо. Мүнөө хотын бадаган болоод, яахашье аргагүйдэхэдөө больницада ороод, һэшхэлгүй, гүрэнэй хузүүн дээрэ эмшэлүүлжэ хэбтэнэ.

Яруунын аймагай милициин дотоодын хэрэгүүдэй отдел Львовско областьдо түрэһэн Гнадкевич Владимир Ивановичые, Хабаровска хизаарта түрэһэн Мороков Николай Павловичые бэдэрнэ. Тэдэнэй гэр бүлэ, үхибүүдынь Яруунада ажаһуудаг. Харин өөрөө Кавказай хадануудаар танэжэ ябаһан һурагтай. Хорин аймагай милици Ширимов Гераклит Геннадьевич, Дылгыров Сергей Доржиевич болон бусадые мүрдэһөөр.

Иимэ жэшээнүүд олон. Тэдэнэй урдаһаа ямар тэмсэл хэгдэнэб? Тэдэнэр хаанаһаа бии болоноб? Нэгэдэхеэр, залуу хоёр бэе бэстээ хүсэд танилсажа үрдингүй, түрүүшын харасаһаа «дурлалсаад», «инаг дуранайнгаа охиндо һогтоод», түргэн мүрөөр ниилэһэнэй шалтаг болоно. «Түргэн түүхэй гэжэ арад зон дэмы хэлсэдэггүй ха. Хоёрдохёор, тэдэнэй хүдэлдэг газарта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар ябууһанай хойшолон. Тэдэнние үнэн сэхэ харгыда оруулхын тула хүдэлжэ байһан коллективынь, ажалай түрүүшүүл бүхы арга шадалаараа хүсэд оролдоногүй гэхэдэ алдуу болохогүй. Тиимэл хадань саг үргэлжэ юристнүүд болон хүтэлбэрилхы тушаалтантай хөөрэлдөө үнгэргэжэ байха шухала. Зарим хүтэлбэрилэгшэд хүнүүдые ажалда абахадаа, паспортыень огто харадаггүй, бии үгыгээрнь һонирходоггүй байна. Тиимэ хүтэлбэрилэгшэд өөһэдөөшье ойлгон мэдэнгүй алиментщигые дали дороо абаһан болоно гээшэ. Тиимэ мартамхай хүтэлбэрилэгшэд 50 түхэригэй ялада гү, али донгодолгодо хүртэдэг.

Һайн дураараа алимент түлэхээ арсаһан хүнүүдэй паспортда «Алимент түлэхэ уялгатай» гэһэн аржагар томо үзэгүүдтэй тамга табятай байдаг. Үшөө хүдхэрөө һаа тэдэнэр РСФСР-эй Уголовно кодексын 122-дохи статьягай ёһоор хуулиин урда харюусаха зэргэтэй. Алиментщик хэдышье удаан тэрьедээд, һүүлдэнь баригдабал, үхибүүндээ түлэхэ мүнгэсэ хүсэд түлэхэ гэһэн хуули байха.

Иимэрхүү хүнүүдтэ зорюулагдажа бэшэгдэһэн басни эндэ дурдамаар ха:

Тэнүүл шаргал Тэхэ
Тэнэжэ нэгэтэ ябаба.
Гэнэн борохон Ямаантай
Гэнтэ тэрэ уулзашаба.
Хүгшэн Тэхэ хүхиһэндөө
Хүндэлжэ ороһониинь
мэдээжэ.

Бараг танилсахын зэргэдэ
Бариба духаряагай дээжэ.
Дадал танил болоходоо,
Драмтеатрта уриба ха.
Даамай мэдэхэ болоходоо,
«Дары ниилэе», —гэбэл
ха.

Залуу борохон Ямаахан
«Заа!» —гэжэл хэлэбэл ха.
Дүүргэхээ байһан
һургуулияа

Дары хаяха болошобо
Гэнэн борохон Ямаахан
Гэрэй абгай болошобо.
Жэлхэн һуугаад
байхадань,

Жэжэхэн эшэгэн мааpaба.
Үри хүүгэдээ үндылгэхэ
Уялгань ехэ тудашаба.
Уялаагаа таһалаад үбгэн
Тэхэ
Үтэр түргэн талиишаба...

Басниин үбгэн тэхэ талиигаа юм бээзэ, зүгөөр алиментщик холо ошохогүй. Заабол баригдаха. Тиихэдэ гэр бүлынгөө, үри хүүгэдэйнгөө, совет хуулиин урда харюусаха ёһотой.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

ДҮРБЭН МҮРТЭЙ ШҮЛЭГҮ

Эртын наранай толон соо
Эдир наһан үнгэрөө.
...Үдын наран һуларжа
Үдэшэ болохо дүтэлөө.

* * *

Хүбшын үзүүр модондо
Хүхы шубуун дуулана.
Харанхы шэдхын оёорто
Хара хирээ хаагална.

* * *

Уран үгын дээжые
Уужам нютагаар бэдэрээб.
Заяата харгым дуудажа,
Замай холые баряаб.

* * *

Сэнхир уһата Байгални
Сэлюун дайдым сэлмээнэш.
Сэлюурһэн гансым нюдэндэл
Сэдьхэл бодолыем һэргээнэш,

* * *

Талын хонгор сэсэгүүдэй
Тооһогүй торгон

Ашата сагаан сэд
Арюун бодолой

* * *

Олон захяа хэл
Оршолонгой хуул
Огторгойгоол

Одоо, нүхэрни,

* * *

Хүлэгэйм хурда

Хуурайм утаһан
Шэнэхэн дуунай
Шэхэндэм халта

* * *

Хүнэг соохи уһан
Хүйтэн амяар
Сэбдэг бодолой
Сэнхэг жабар со

Ц. ЦЫРЕНДОР

ТААБАРИНУУ

Алтан мүнгэн суурга
Арбан хоёр түлхюуртэй
(жэлэй 12 һара).

Шугыда гараһан бургааһан,
Шулууннаа гараһан түмэр,
Ойдо ябадаг буга,
Огторгойдо ниидэдэг
шубуун
(номо, годли).

Аргамжа бэшэ аад, орёодог,
Арьяатан бэшэ аад, хазадаг
(могой).

Шарбаахайн газаа шарга
морин
Шарбан, шарбан байна
(һнихэ).

Үндэр үбгэн үдэртөө
Дала дахин бурхандаа
мүргэдэг
(худаг).

Могой бэетэй,
Модон хюмһатай

Гэдэһээрээ эдеэд
Гэзэгээрээ гаргаба

Һамдал арзагар,
Һарадал түхэрэн
(тэрг

Жалгы руу жаран

Жарбаадайн хүгш
баряад, даб
(сай

Далитайшье һаа,
нииди

Хүлгүйшье һаа,
хүсэгдэгшэгү

Республикын
тернат-һургуулин
классайхидай сугл
һаа.

ШЭНЭ ИЛАЛТАНУУДТА ЗОРИГЖУУЛНА

Баунтын аймагта болоһон литература, искусствын үдэрнүүдтэ республикымнай творческо хүдэлмэришэд айхабтар һайнаар бэлдэһэн байна. Манай республикын эгээл хойто аймагуудай нэгэн болохо Баунтын аймагта Буряад орон соо түрүүшынхиеэ гидроэлектростанциин барилга Витим мүрэн дээрэ эхилхээ байна, мүн аймагай газар дээгүүр 146 километр утатай БАМ-ай харгы зурыха, эндэ ашагта малтамалнуудай баян нөөсэнүүд олдонхой. Һаяын сагта шэнэ һуурин тосхонууд, городууд аймагай газар дээрэ тобойлдон бодоно. Иимэл баян һайхан нютаг юмэл даа. Теэд тэндэ ажаһуудаг хүн зон сэдьхэлээрээ, ухаан бодолоороо, эршэтэ ажалаараа үшөө баян. Хатуу шэрүүн байгаалиин эзэн болоһон, ажалаараа суурхаһан хүнүүдтэ Буряад ороной элитэ уран зохёолшод, уран зураашад, артистнар, композиторнууд зорижо ошоһон байна. Юуб гэбэл, юрын лэ ажалша хүнүүд тэдэнэй уран зохёолой, дуу хүгжэмэй, зурагайнь геройнууд болоно бшуу. Мүнөө үедэ Баунтын аймагай ажалшад Агуу Октябриин 60 жэлэй ойе дүрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бүхы хүсэеэ эршэдхэн ажаллажа байна.

Литература, искусство хадаа хүн зонние шэнэ дабаанууд тээшэ зоригжуулдаг, ажалай баатаршалга туйлахадань туһалдаг. Энэ талаар Баунтда болоһон литература, искусствын үдэрнүүд айхабтар ехэ политическэ удха шанартай хэмжээ ябуулга болоно. Тиимэһээ республикымнай литература, искусствын эгээл эрхим түлөөлэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ хабаадаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ СССР-эй арадай артистнар Л. Сахьянова, Л. Линховоин, РСФСР-эй арадай артист Б. Егоров, РСФСР-эй габьяата артистнар Л. Левченко, Д. Дашиев, Буряадай АССР-эй габьяата артистнар Е. Самбуева, Ю. Муруев, А. Павленко, Б. Васильев, В. Шагжиев, В. Шульгин, Буряадай АССР-эй арадай уран зохёолшо И. Калашников, Буряадай комсомолой шантай лауреат, скульптор Г. Васильев, бэлигтэй уран зураашa А. Хомяков, Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, кинорежиссер А. Дашиев, бэлигтэй залуу композиторнууд А. Андреев, Ю. Ирдынеев, Б. Цырендашиев ба бусад болоно.

Эдэ үдэрнүүдэй үедэ Буряад искусствын түлөөлэгшэд аймагай бүхы һуурин тосхонуудта хүрэжэ, ажалшадтайнь уулзаһан байна. Табан үдэрэй туршада 22 зүжэг болон концерт, 20 гаран уулзалганууд үнгэргэгдөө. Уулзалгануудай үедэ уран зохёолшод болон уран зураашадай, хүгжэмшэд болон артистнарай толгойдо шэнэ зохёолнууд мүндэлбэ ха.

Хоридохи зуун жэлэй эхиндэ Баунт хадаа Россин эгээл харанхы булангуудай нэгэн бэлэй. Эндэ «культурна» эмхи зургаанууд гэхэдэ, оройдоол гурбан церковьһээ бэшэ юумэн үгы байгаа. Арад зониинь элдэб баяшуул хайра гамгүйгөөр мүлжэдэг һэн.

Совет засагай үедэ Баунт танигдашагүйгөөр хубилаа. Мүнөө үедэ аймаг дотор дүрбэн дунда, дүрбэн найман жэлэй, табан эхин һургуули хүдэлнэ. Һуурин бүхэндэ соёлой ордон, хүүгэдэй саад болон яслинууд, библиотекэнүүд, хүгжэмэй һургуулинууд бии.

Уулзалганууд, уулзалганууд... РСФСР-эй габьяата артист, Буряадай АССР-эй арадай артист Дугаржаб Дашиев хөөрэнэ:

— Бидэ Усть-Муя ошообди. Тэндэ бидэнние айхабтар һайнаар угтаа. Баунтда хэдышье хүйтэн уларитай һаань, уулзалга бүхэндэмнай амиды сэсэгүүдые бэлэглэдэг байгаа. Тингэжэ бидэнэр харагшадайнтаа урда бүри һайнаар дуулаха гэжэ оролдодог һэмди. Мүн Мокско ГЭС-эй барилгын бэлэдхэл хэгдэжэ байһан газарые хараһан байнабди.

Джилиндын совхозой хэрэг ба түсэбүүд айлшадые ехэтэ һонирхуулаа. Энэ совхоздо 15 үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд ажаллагдаг, сугтаа ажаһуудаг. Джилиндын совхозой директор Н. Ш. Цыренов совхозойнгоо эрхим хүдэлмэришэд тухай хөөрэнэ. Эдэмнай хэд бэ гэбэл, оро үсхэгшэ, аймагай Совѐдэй депутат Б. А. Догончин, Ленинэй орденой кавалер Н. Н. Молоков, түрүү һаалишан Н. Ф. Непомнящих, механизаторнууд Г. Хамуев, Г. Ощепков болон бусад болоно.

Үдэшэлэнинь совхозой клуб соо нэгэшье үлүү һуури байхагүй. Эндэ поэдүүд С. Ангабаев, А. Румянцев шүлэгүүдээ уншаа, уран зохёолшо И. Калашников Буряадай уран зохёолшодой хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгөө, уран зураашад А. Хомяков, Г. Васильев гэгшэд хүдэлмэришэдые зохёолнуудтайгаа танилсуулаа. Мүн эндэ Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ музейн нүүдэл выставкые хаража, ажалшад ехэтэ һонирхоо. Республикын куклын театрай коллектив 10 жэлэй туршада 5 дахин Баунтын аймагта ерэһэн байна. Магад тиимэһээ тэдэнэй зүжэгүүдые харагшад илангаяа һайнаар угтаһан байна. Мүн лэ Буряадай филармониин артистнар, нэрлэбэл, «Сочи-76», «Якутск-77» гэһэн дуунай конкурснуудай дипломантка Г. Кондратьева, Буряадай АССР-эй арадай артист В. Шагжиев, филармониин солист М. Богомазов, иллюзионист Б. Цыренжапов, РСФСР-эй арадай артист Б. Егоров болон бусадые харагшад баяртайгаар угтаа.

Джилиндын совхозой директорэй орлогшо М. А. Туракин иигэжэ хэлэнэ:

— Уран зохёолшод болон уран зураашадай манай совхоздо ерэлгэ хадаа айхабтар ехэ баяр баясхалантай ушар болоно. Эгээл тиимэһээ иимэ уулзалганууд шадаал һаа, олон дахин болоһой гэжэ һанагдана.

Т. БОРИСОВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Варваринск тосхоной найман жэлэй һургуулиин һурагшалай дунда уран зурааша А. Хомяков скульптор Г. Васильев хоёр.
2. Буряадай АССР-эй арадай уран зохёолшо Исай Калашников Джилиндын совхозой хүдэлмэришэдтэй уулзажа байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ
фото.

Онтохон

ХУЛГАНААНАЙ СУГЛАА

Һүүдэрһээ айжа ябадаг хулгайша Хулганаан олон амитанһаа дуулаһан байгаа: «Харанхы һүни харагдаха үзэгдэхэгүй, һэмээхэн ябадалтай Ада-анахай, Орлог боохолдойнууд бии юм гэжэ. Тэдэ харагдахагүй амитанһаа айхадаа, хаа-яаниин үлэн хооһон үнжэдэг һэн ха. Гэнтэ Хархатай уулзаад:

—Ши. Харха ахай! Ада-анахайе, Орлог-боохолдойе танидаг гүш? Һүниин сагаар хулгай хэдэг зайһуулнуудые тэдэнэр дахаад һаладаггүй юм гэлсэдэг, — гэжэ Хулганаан Хархаһаа аятайханаар асууба.

—Харанхы һүни гэгшэш юун бэ?—гэжэ Хархань гайхаба.

—Харанхы һүни, гэрэлтэ үдэр гэһэн үгэнүүдые ойлгодоггүй гүш даа?

—Гэрэлтэ үдэр, харанхы, һүни, гэрэлтэ үдэр, харанхы һүни... Хулганаан! Ши, юрэдөө, юугээ хэлэнэш даа? Хажуудам дүтэ ерэл даа, би шамайе бариад үзэһүү. Ямархан амитан гээшэбши! —гээд харадаггүй Харха гараа һарбалзаба.

—Ай даа, хөөрхэйхэн! Шимни һохор юумэн байшаба гүш даа? Һохор болоошодые арга хэжэ нюдэтэй болгодог юм гэжэ олон амитанһаа дуулаа хүм. Ойро тойроод байгаашадые суглуулжа, суглаа хэхэ болобо гээшэбди.

Зар тараһанай удаа суглаа һонирхогшод хойно хойноһоо һубарилдан ерэбэд ха:

Хулгайша Хулганаан,
Худалша Үнэгэн,
Шадалгүй шандаган,
Шара соохор шэлүүһэн,
Харалган, Харха,
Хобууша Шаазгай,
Габшагай Хэрмэн,
Газарша Гахай,
Хотошо Үен,
Харуулша Нохой.

Урданиинь суглаан гэхые оройдоошье мэдэнгүй ябаһан амитад онгойлдожо, обооролдожо байбад ха. Удангүй Хулгайша Хулганаан түрүүлжэ үгэ хэлэбэ:

—Олоной ухаан олзотой оншотой юм гэхэ. Хэлсээнэй болоходо хэрэг бүтэдэг юм гэлсэдэг. Бидэнэр, мүнөө сугларагшад, үмсэдөө ябахадаа олон юумые мэдэхэ ойлгохогүй байнабди. Жэшээлхэдэ, би һүниндөө ябадаг аад, Ада-анахайһаа, орлог-боохолдойһоо айжа, атаганажа, татаганаха хана, хаяа зубшан зайдагби. Зарим һүни эдеэ хоолгүй үлэн хооһон үлэхэ ушар болодог. Тэдэ аймшагтай амитадые үзөө хараа һэн гүт? Хархатай уулзаад, асуухадам Харха оройдоошье харадаггүй һохор нүхэр байшоо. Энээхэн баарһанаа харгытай болгохоо оролдохо ёһотойбди. Һохор амитанда арга хэжэ нюдэтэй болгоно гэжэ дуулааб. Бодожо үзэгты, һайн хүршэнэрни! — гээд Хулганаан элидхэлээ дүүргэбэ ха.

Худалша үнэгэн Хархын хажуугаар ябасагаагаад, иигэжэ хэлэбэ:

—Би Хархые гэртээ абажа ошоод, арга хэжэ үзэһүү даа.

Шара соохор Шэлүүһэн Шандагаида дүтэлөөд хэлэбэ:

—Би шамбайхан Шандагантай Орлог-боохолдойе, ада-анахайе бэдэрхээ ябахам ха даа. Ошоол һаа, олохол байхабди.

—Манай ой тайгада Ада-анахай, Орлог-боохолдойнууд ябадаггүй, — гээд габшагай Хэрмэн модоной оройгоор дүүлиһээр ябашаба.

—Анханһаа һохор Хархые нюдэтэй болгохо гээшэтнай дэмы хэрэг,—гээд газарша Гахай ах-ох, ах-ох гэһээр саашаа гэшхэлбэ ха.

Харуулша Нохой хотошо Үен хоёр ханилаад, хойшоошье харангүй тонилбод. Тээ холохон ошоод, Үениинь Нохойдоо хэлэбэ:

—Энэ хулгайша Хулганаан хэндэ туһатай хэрэг хэбэ гээшэб? Үнэгэн Шэлүүһэн хоёрто гү? Байзалши, энэ хулганаае хэһээхэб даа, үзөөрэй.

—Ада-анахай, Орлог-боохолдой гэгшэд аймхай тулюурнуудай хии үгэ гээшэ. Хулганаан өөрөө хулгайшан хадаа зэмээ мэдэдэг ха юм. Гэрэлтэ үдэр ябахадаа, өөрынгөө һүүдэрһээ айжа бэгзэгэнэдэг аад, харанхы һүни Ада-анахай Орлог-боохолдой ябадаг гэнэ. Теэд, һүниндөө һөөм тухай холо арайл гэжэ харадаг хулганаанай ухаанда ондоо юун орохоб бэ Нохойнь.

Хожомынь
Шаазгай шаханаһ
нажка. бүхы юумэ
гэлсэдэг:

Шара соохор
шадал муутай
шарууһалаад, шул
сын адагта гэзэгэ
гэдэһээ эльбэжэ хэ
далша Үнэг
ралган хар
тодоо хэжэрхёод,
жэ. аляадалдажа
харагдаа һэн. Габ
мэн шуран шадала
гаар гайда оронгү
тайгадаа һамараа
һанаа амаа һүүна.
Үен хулгайша Хул
сэжэ бaряад Хару
хойдоо сүүдлэхыень
ябахань харагдаа б
жэ шаазгай мүнөө
тэр шаханажа яба

Харуулша Нохо
хэрэгыень шалгаж
хулганаанда хэлээ

—Ши. хулганаа
ада-анахай, Орлог-б
Арьяатаниие су
зэмэгүй гэһэн
аюулда тушааба гэ
рэ зэмэдэш энэ хо
шамда хороо бу
шамайе гэртээ
үдэшын хоол болго
гоо гүш? — гээд Н
хэн гэртээ амархаа
һэн гэхэ.

Ф. БА

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Элшэ хүсэ ба түлишэ һайнаар хэрэглэхэ»—түрүү бэшэг. «Агуу Октябриин хүндэлэлдэ» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Ой соо энергетикэ»—Е. Дубновой статья. «Шэнээр баригдаһан фабрикада хэрэгтэй»—Р. Макальскаягай үнгэргэһэн хөөрэлдөөн.

Гурбадахи хуудаһанда «Бидэ зүрхэнэйнгөө хубиие танда орхёобди».—Т. Бальбуровагай статья. «Эрдэм наукада зорюулагдаһан наһан».—А. Климовэй статья. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Эхын нангин эрхые мэдэхэгүйл» —А. Субботиной статья. «Гэрэй эзэн эхэнэртэ»—суглуулбари. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7.55 —Дамжуулгын программа. 8.00—17.30—Шэнэ һонин. 8.10—Үглөөнэй гимнастика. 8.30 —«Евпаторидо амаралта». Телевизионно очерк. СССР-эй Конституциин проектые зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Евпаториин горкомой нэгэдэхи секретарь В. В. Петунов хабаадаха. 9.00—«Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 9.30—«Үглөөнэй почто». Хүгжэмтэ программа.

Улаан-Үдэ. 10.00—«Хонхо» гэһэн телевизионно журнал. 10.40 — Багшанарай үдэртэ зорюулагдаһан программа. 11.40 — **«СССР-эй Конституциин проектые зүбшэн хэлсэнэбди». Техническэ мэргэжэл олгохо һургалсалай управлениин начальник И. П Суетин үгэ хэлэхэ.**

«Орбита-2». 11.55 — «Онтохондо айлшаар». «По щучьему велению»—мультфильм. 12.55—«Арад зонтоёо сугтаа». Т. Хренников, Р. Щедрин, А. Пахмутова, Д. Кабалевский, М. Плисецкая, М. Лиепа, Ю. Гуляев ба бусад дамжуулгада хабаадаха. 13.45 — «Элүүр энхэ байлга». Эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 14.30 — «Очевидное - невероятное». 15.30 — «Баку» — телевизионно баримтата фильм. «Города и люди» гэһэн циклһээ. 16.00 — «Весёлая экскурсия» — уран һайханай фильм. (түрүүшынхеэ харуулагдаха ЧССР). 17.40 — «Спортлотогой» тираж. 17.50 — «Крымские зори» гэһэн совет дуунай фестиваль. Ялтаһаа дамжуулга.
Хоккейгээр СССР-
пионат. «Крылья
— «Динамо» (М).
үе. 20.30— «Врем
—Хоккейгээр СССР
пионат. «Крылья
— «Динамо» (М).
үе. 21.40 —
хай». Баледэй
дай уласхоорондын
хи конкурсһоо.
Дамжуулгын прогр

ХОЕРДОХИ ПРО

«Орбита-2». 10
стапеле атомоходы
градай Балтийска
репортаж. 10.25
зейн ба выставкы
даар». А. С. Пуш
рэмжэтэ уран зур
кусствын музейн
ставкэ.

Редакторай ор
И. Р ОЧИРО

Манай адрес, телефонууд
Индекс: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08. зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52. секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, общественная приемная —2-56-62.

Типография управлени
делам издательств, поли
книжной торговли
Министров БурАССР.
Н-02550. Заказ №